FÖRSLAG TILL BESLUT
2021-10-19

RS 2020-0775

Regionstyrelsen
Ärende 7

Budget 2022 för Region Stockholm

En annan politik är möjlig och nödvändig. Vänsterpartiet omfördelar makt och resurser så att kvinnor och män, fattiga och rika, ges likvärdiga möjligheter att påverka samhället och sina liv. Vänsterpartiet vill ha ett samhälle för alla, inte bara för de rika.

Genom vår budget tar vi steg för ökad jämställdhet, jämlikhet och rättvisa. Pandemins följder har ökat ojämlikheten, köerna till operationer och personalen har fått ännu svårare att kunna räcka till.

I Vänsterpartiets budget tillför vi 5,7 miljarder kronor, genom omfördelning och en skattehöjning med 30 öre.
Under maximalt två år föreslår vi därutöver en extra förstärkningspott på ytterligare 30 öre vilket ger en intäkt på 2,1 mkr kr; en skatt för vården, men också för kollektivtrafiken och kulturen.
På så sätt kan vi sänka avgiften för primärvården, ta bort avgifter för hjälpmedel samt göra akutsjukvården för barn gratis.

Vänsterpartiet vill ha en jämlik hälso- och sjukvård. De som har störst behov ska komma först i den offentligt finansierade hälso- och sjukvården. I stället för att köpa vård av vinstdrivna företag satsar vi på den egna sjukvården för att korta köerna. Det ska bli lättare att få tid på vårdcentralen, läkarinsatserna på äldreboendena ska öka, förlossningsvården.

Klimatkrisen ska tacklas. Vi vill göra resor med kollektivtrafiken billigare.

Vi vill satsa på personalen. Högre löner, fler kollegor och en bättre arbetsmiljö. Likaså vill vi satsa på kultur och folkbildning.

Förslag till beslut

Vänsterpartiet föreslår regionstyrelsen föreslår att regionfullmäktige beslutar följande:

1. Skattesats för Region Stockholm för 2022 fastställs till 12,68 öre per skattekrona.

2. Resultaträkning för Region Stockholm för 2022 och planeringsåren 2023–2024, tabell 10 i regionstyrelsens förslag till Budget 2022 för Region Stockholm, fastställs i enlighet med Vänsterpartiets förslag till budget 2022 för Region Stockholm.

3. Balansräkning för Region Stockholm för år 2022 och planeringsåren 2023–2024 fastställs i enlighet med Vänsterpartiets förslag till budget 2022 för Region Stockholm.

4. Finansieringsbudget för Region Stockholm för 2022 och planeringsåren 2023–2024, tabell 13 i regionstyrelsens förslag till Budget 2022 för Region Stockholm, fastställs i enlighet med Vänsterpartiets förslag till budget 2022 för Region Stockholm.

5. Anslag till nämnder och medlemsbidrag till kommunalförbund för 2022 och planeringsåren 2023–2024, tabell 15 i regionstyrelsens förslag till Budget 2022 för Region Stockholm, fastställs i enlighet med Vänsterpartiets förslag till budget 2022 för Region Stockholm.

6. Resultatkrav för nämnder, bolag och koncerngemensamma funktioner för 2022 och planeringsåren 2023–2024, tabell 16 i regionstyrelsens förslag till Budget 2022 för Region Stockholm fastställs i enlighet med Vänsterpartiets förslag till budget 2022 för Region Stockholm.

7. Uppdrag till nämnder fastställs i enlighet med i enlighet med Vänsterpartiets förslag till budget 2022 för Region Stockholm.

8. Generella ägardirektiv för Region Stockholms bolag, avsnitt 6.1 i regionstyrelsens förslag till Budget 2022 för Region Stockholm fastställs i enlighet med Vänsterpartiets förslag till budget 2022 för Region Stockholm.

9. Bolagsstämmoombud uppdras att rösta för antagande av generella ägardirektiv för Region Stockholms bolag i enlighet med i enlighet med Vänsterpartiets förslag till budget 2022 för Region Stockholm.

10. 10. Bolagsstämmoombud uppdras att rösta för antagande av ägardirektiv för Region Stockholms bolag i enlighet med Vänsterpartiets förslag till budget 2021 för Region Stockholm.

11. Taxor och avgifter, bilaga 6 till regionstyrelsens förslag till Budget 2022 för Region Stockholm, fastställs med följande förändringar:
    - Patientavgiften för vuxna 18–84 år vid vårdkontakter inom primär- och specialistvård lämnas oförändrad på 200 kr.
    - Prislistan för vuxentandvård lämnas oförändrad.

12. SL-taxan
    - Månadskort sänks till 860 kronor för vuxna och till 650 kronor för pensionär, ungdom (19–20 år) och student.
    - Enkelbiljett köpt med reskassa ska uppgå till kostar 31 kronor för vuxna och 21 kronor för pensionär, ungdom och student.
    - Fria resor för barn och unga upp till 18 år.
    - Fria resor för pensionärer i lågtrafik.
    - Att samma biljett- och taxesystem för all kollektivtrafik införs och därmed avskaffas taxa för resor med Waxholms Ångfartygs AB.
    - Taxa inom färdtjänsten harmoniseras med SL-taxan.
    - Hjälpmedelsavgifter för eldrivna rullstolar, inlägg/fotbäddar samt arm- och benträna re avskaffas.
    - Det tidigare högkostnadsskyddet för tekniska hjälpmedel återinförs.
    - Barns besök på sjukhusens akutmottagningar görs avgiftsfria.

13. Mål och indikatorer, bilaga 2 till regionstyrelsens förslag till Budget 2022 för Region Stockholm, fastställs i enlighet med Vänsterpartiets förslag till budget 2022 för Region Stockholm.

14. Investeringsbudget för år 2022 och plan för år 2023–2031, bilaga 5 till regionstyrelsens förslag till Budget 2022 för Region Stockholm, fastställs i enlighet med Vänsterpartiets förslag till budget 2022 för Region Stockholm.

15. Riktlinjer för informationssäkerhet (RS 2020-0148), bilaga 11 till regionstyrelsens förslag till Budget 2022 för Region Stockholm, fastställs med följande klargörande:

    > Att det i riktlinjerna tydligt ska framgå att sjukvårdens informationsstruktur under inga omständigheter får outsorcas (utkontrakteras) till externa aktörer

    samt att nu gällande Riktlinjer för informationssäkerhet (LS2018-0652) samt därtill hörande tillämpningsanvisningar upphör därmed att gälla.

16. Riktlinjer för anti-korruption och representation (RS 2020-0266), bilaga 13 till regionstyrelsens förslag till Budget 2022 för Region Stockholm, fastställs i huvudsak och att regionstyrelsen ges i uppdrag att fastställa ett kompletterande avsnitt i riktlinjerna med

följande komplettering:

> Tydliga karensregler (inkl. karenstid) för personer som inom samma verksamhetsområde går från privat till offentlig anställning eller vice versa.

samt att nu gällande Riktlinjer för antikorruption och representation (LS 2015-1324) upphör därmed att gälla.

17. Reviderad Policy för god ekonomisk hushållning, tidigare Riktlinjer för god ekonomisk hushållning (RS 2020-0449, LS 2016-0039), bilaga 12 i regionstyrelsens förslag till budget 2021 för Region Stockholm antas med tillägg av de tre att-satser som Vänsterpartiet yrkade på i HSN (2021-1029).

Vänsterpartiet yrkar även på:

18. *att* uppdra åt regionstyrelsen att tillsätta en utredning av de långsiktiga ekonomiska effekterna av alternativen att häva OPS-avtalet för Nya Karolinska Solna eller att förvärva bolaget Swedish Hospital Partners.

19. *att* uppdra åt regionstyrelsen att i samråd med verksamheterna och professionerna påbörja arbete med att utveckla moderna styrformer, tillitsstyrning, och samtidigt avveckla beställar/utförarmodellen.

20. *att* successivt varefter avtal löper ut så långt som möjligt avskaffa vinstdrivande företag inom hälso- och sjukvården samt trafikverksamheten.

21. att successivt öka kollektivtrafikens skattefinansieringsgrad med målet att införa avgiftsfri kollektivtrafik i Region Stockholm.

22. att utöka anslagen till husläkarmottagningar och basal hemsjukvård med 5 %.

23. att Region Stockholm under 2022 inleder en process för att upphöra betala för digital utomlänsvård.

24. *att* under 2022 påbörja arbetet på Södersjukhuset med att starta en specialiserad mottagning för patienter som utsatts för sexuella övergrepp.

25. *att* avveckla de sex närakuter som saknar sjukhuskoppling.

26. *att* ge vårdcentralerna ett klart definierat områdes- och listningsansvar.

27. *att* avveckla vårdval läkarinsatser i särskilt boende för äldre, vårdval hud, vårdval ASIH, vårdval neurologi, vårdval BUP, vårdval allergologi.

28. *att* avveckla "fritt val av hjälpmedel" inom vårdval hörselrehabilitering.

29. *att* införa ett tak på max 1 500 patienter per läkare på vårdcentraler i områden med hög ohälsa enligt CNI.

30. *att* avtalen för de regionägda akutsjukhusen omförhandlas med målet att öka anslagen med 3%.

31. *att* akutsjukhusen och SLSO befrias från effektiviseringskrav.

32. *att* Karolinska Universitetssjukhuset får uppdraget att bedriva 2 postcovid-mottagningar

33. *att* avsätta 200 miljoner kronor extra för att kraftfullt stärka och bygga ut barn- och ungdomspsykiatrin på flera nivåer för att tillgängliggöra vård och arbeta bort köer.

34. *att* utöka antalet förlossningar med 1000 per år på NKS.

35. *att* införa lönetrappor inom akutsjukvården för medarbetare som stannar kvar inom sin verksamhet.

36. *att* erbjuda betald specialistutbildning för undersköterskor.

37. *att* skriva in i samtliga avtal enligt LOV, LOU och LOL att privata vårdgivare inte får ta emot patienter vars vård finansieras med privat sjukvårdsförsäkring.

38. *att* skriva in i vårdavtal med privata vårdgivare en skyldighet att vid kris, allvarlig händelse eller katastrof kompetens- och materialinventera sina verksamheter och ställa personal, nödvändiga läkemedel och sjukvårdsutrustning till Regionens förfogande.

39. *att* Stockholms läns sjukvårdsområde, SLSO, ansvarar för hjälpmedelsverksamhet.

40. *att* förlänga enkelbiljetts giltighetstid till 120 minuter

41. *att* ge fri tilldelning av resor för de som reser med färdtjänst och rullstolstaxi.

42. *att* slopa extra avgift för färdtjänstresor längre än 3 mil.

43. *att* ta bort spärrarna i kollektivtrafiken.

44. *att* tillåta påstigning i bussarnas bakdörrar.

45. *att* tillsvidare behålla Karolinskas gamla huvudbyggnad, del av fastighet Solna Haga 4:18

46. *att* uppdra åt regionstyrelsen att tillsätta en utredning som analyserar vårdlokalsbehovet i länet utifrån vårdens behov att hela eller delar av gamla Karolinska Solna behålls i regionens ägo

47. *att* öka medlemsbidraget till Kommunalförbundet för sjukvård och omsorg i Norrtälje (KSON) med 125 miljoner kronor per år för att ersätta faktiska läkemedelskostnader och korrigera DRG-ersättningen till Norrtälje sjukhus.

48. *att* Kommunalförbundet för sjukvård och omsorg i Norrtälje kommun ligger kvar organisatoriskt under Regionstyrelsen som en beställarorganisation på samma nivå som Hälso- och sjukvårdsnämnden.

49. *att* undersöka möjligheten att skapa ett regionalt allmännyttigt bostadsbolag och ett regionalt ägt byggföretag.

50. att Klimatkansliet ska ta fram koldioxidbudgetar för alla verksamheter inom Region Stockholm.

51. *att* inrätta ett bostadsförsörjningskansli.

52. *att* pga. pandemieffekter införa ett tillfälligt kulturstöd i enlighet med Vänsterpartiets förslag till budget 2022 för Region Stockholm.

53. *att* stödet till kulturutövare ska öka genom anslag, bidrag, lokaler och förmedlare i enlighet med Vänsterpartiets förslag till budget 2022 för Region Stockholm.

54. *att* utöka stödet till bildningsförbund och folkhögskolor för allas möjlighet till utbildning och personlig utveckling i enlighet med Vänsterpartiets budgetförslag.

En annan politik är möjlig och nödvändig!

En budget som omfördelar makt och resurser så att kvinnor och män, fattiga och rika, ges likvärdiga möjligheter att påverka samhället och sina liv.

Vänsterpartiet Region Stockholm

Förord

Vänsterpartiets politik handlar om människovärde och människosyn, om rättvisa och jämlika villkor. Vänsterpartiet vill ha ett samhälle för alla, inte bara för de rika. Vi kämpar för jämställdhet, jämlikhet och rättvisa. Vi har ett socialistiskt, feministiskt och ekologiskt perspektiv när vi omfördelar makt och resurser så att kvinnor och män, fattiga och rika, ges likvärdiga möjligheter att påverka samhället och sina liv.

Vi ser effekterna av pandemin. Ojämlikheten ökar, köerna till operationer växer, personalen räcker inte till och beredskapen brister efter år av privatiseringar. Klimatkrisen ska tacklas och de sociala klyftorna ska minska.

I Vänsterpartiets budget skapar vi utrymme för förstärkt primärvård, fler vårdplatser och billigare kollektivtrafik, med 3,6 miljarder kronor mer än vad den blågröna koalitionen har i sin budget. Det gör vi genom att omfördela resurser från nätläkare och dyra vårdval samt en skattehöjning med 30 öre.

Under två år föreslår vi därutöver en extra förstärkningspott på ytterligare 30 öre vilket ger en intäkt på 2,1 mkr kr; en skatt för vården, men också för kollektivtrafiken och kulturen. Det ger möjligheter att komma till rätta med de skulder som pandemin skapat.

Det finns ett demokratiunderskott i regionens politiska organisation. Invånarnas och oppositionens möjlighet till insyn och ansvarsutkrävande omöjliggörs genom att beslut delegeras till tjänstemän och utförandet överlämnas till privata företag. Pandemin har brutalt blottlagt svårigheterna att ställa om efter behov då privata företag själva kan bestämma var och hur de vill agera. Detta måste förändras. Den demokratiska obalansen förstärks av hel- och deltidspolitikers oskäligt höga arvoden. Vänsterpartiet vill förändra modellen för hur politiker arvoderas och på så sätt spara 20 miljoner kronor per år på hel- och deltidsarvoderade politiker.

Vänsterpartiet vill ha en jämlik hälso- och sjukvård. De som har störst behov ska komma först i den offentligt finansierade hälso- och sjukvården. I stället för att köpa vård av vinstdrivna företag satsar vi på den egna sjukvården för att korta köerna. Sjukvården ska finnas där den behövs, inte där vårdföretagen väljer att etablera sig. Det ska bli lättare att få tid på vårdcentralen, läkarinsatserna på

äldreboendena ska öka, förlossningsvården ska vara tillräcklig och akutsjukvården för barn ska vara avgiftsfri.

Vänsterpartiets vision är sex timmars arbetsdag med bibehållen lön. Vi påbörjar arbetstidsförkortningen för flera grupper inom vården. Vårdanställda ska ha högre löner, fler kollegor och en bättre arbetsmiljö. Stängda vårdplatser och överbeläggningar är en arbetsmiljöfråga, men är också en påtaglig risk för patientsäkerheten. Vi vill ha en tillitsbaserad styrning, i stället för administration, prestationsredovisningar och en uppsplittrad vård.

Vänsterpartiet vill utlysa klimatnödläge. Klimatomställningen kan inte vänta. Fossilfri kollektivtrafik ska ersätta bilresor för att klara miljömålen. Taxan ska vara låg och enhetlig. Ta tillbaka kollektivtrafiken och kringverksamheter i egen regi för bra arbetsvillkor och en välkomnande, tillgänglig och trygg kollektivtrafik med god framkomlighet i hela länet. Energieffektivisera byggnader och anläggningar. Satsa på solenergi och vindkraft med solceller på regionens egna byggnader.

Ta ansvar för bostadsförsörjningen. Vänsterpartiet vill sätta mål för andelen hyresrätter som byggs i regionen. Fler alternativa boendeformer som byggemenskaper och kollektivhus. Hyrorna ska vara rimliga och kollektivt förhandlade.

Kulturen, livsviktig i en demokrati. Den konstnärliga friheten och allas yttrandefrihet hotas och begränsas från olika håll. Här behövs en offensiv satsning, tillsammans med kulturutövare och föreningsaktiva, för allas rätt till kultur och en rik fritid. Vi vill ha konstnärlig gestaltning och kulturinformation på pendeltåg, bussar och busshållplatser.

Förstärk folkbildningen genom en rejäl ökning av bidragen till folkhögskolor och studieförbund för att ge alla rätt att utvecklas och utbilda sig.

I rikspolitiken, i regionerna och i kommunerna finns Vänsterpartiet. Vi lägger konkreta krav på omfördelning och mer resurser till de som behöver – för ett jämlikt samhälle.

Anna Sehlin, Oppositionsregionråd

Innehåll

En annan politik är möjlig och nödvändig **Sid 6**

Hälso- och sjukvården **Sid 8**

Vårt mål; Vård utifrån behov 8

Vårdcentralerna. Vårdplatserna. Vård för patientens bästa 10-12

Klimatet 13

Kvinnors hälsa. Sjukvård för barn och unga. Sjukvård för äldre 14-16

Hjälpmedel för alla med normbrytande funktionsvariationer 17

Alla människors rätt till sjukvård. 17

Vuxenpsykiatri och beroendevård 18

Tandvård 18

Nystart för Nya Karolinska Solna efter högerns haveri 19

Kommunalförbundet sjukvård och omsorg i Norrtälje (KSON) – Tiohundra 20

Stärk beredskapen och det fortsatta arbetet med covid-19 21

Cancervården 22

En kollektivtrafik för alla **Sid 23**

En snabb, effektiv kollektivtrafik utan trängsel där människor behöver den 23

Låg taxa, Samma taxa och biljettsystem för all kollektivtrafik 25

Välkomnande och trygg kollektivtrafik 26

Kombinerad mobilitet 27

Tillgänglig kollektivtrafik 28

Färdtjänst 29

Trafik i offentlig regi – för allas bästa 30

Elektrifiering 31

Personalen, den viktigaste resursen **Sid 32**

Klimat, bostäder, utbildning och arbete **Sid 34**

Klimat och miljö 34

Bostaden – en rättighet och ett regionalt ansvar 36

Folkhälsa, utbildning och arbete 37

Landsbygd och skärgård **Sid 38**

Kultur för yttrandefrihet, delaktighet och demokrati **Sid 39**

Kulturen har fortsatt behov av krisstöd 40

Kultur även utanför tullarna/tätorterna 40

Stöd till folkbildningen 41

Ökat stöd till kulturutövarna , Kulturen inom hälso- och sjukvården 42

Gör kulturen mer tillgänglig för alla – använd kollektivtrafiken!

Lokaler och fastigheter **Sid 44**

Service i egen regi 45

Transparens och ökade ambitioner i bolagen **Sid 46**

Vänsterpartiets förslag till budget **Sid 48**

Nya och utökade anslag. Besparingar och ökade intäkter 49

En annan politik är möjlig och nödvändig

Politik är inte bara att vilja, det är också att välja. Vi måste säkerställa en jämlik och jämställd sjukvård där resurserna kan styras till behoven. Vi måste säkerställa att vi får en kollektivtrafik för alla. Vi behöver en modern styrning som minskar administrationen, frigör resurser till vårdarbete och ökar arbetsglädjen. Där nedskärningar och varsel dras tillbaka och arbetsvillkoren förbättras. Vi behöver omfördela och satsa nya resurser för att ge personalen högre löner, bättre scheman, fler kollegor, betald fortbildning och kortare arbetstid.

I Vänsterpartiets budget ökar vi utrymmet för förstärkt primärvård, fler vårdplatser och billigare kollektivtrafik, med 5,7 miljarder kronor, genom omfördelning från nätläkare och dyra vårdval, samt en skattehöjning. Regionskatten justeras till 12,38 kronor vilket tillför regionens verksamheter cirka 2,1 miljarder kronor mer än den blågröna koalitionen. Under två år föreslår vi därutöver en extra förstärkningspott på ytterligare 30 öre vilket också ger en intäkt på 2,1 miljarder kronor för att komma till rätta med de skulder som uppkommit genom pandemin.

Vänsterpartiet vet att en skattehöjning är betungande för dem med låga inkomster. Vi skulle aldrig bagatellisera effekterna för den enskilda individen genom att jämföra med si eller så många chipspåsar. För även om höginkomsttagare får bidra med mer i kronor räknat så är effekten på ekonomin större för den med låg inkomst.

Men ibland är alternativet ännu sämre. Majoritetens förslag om höjda patientavgifter och biljettpriser är ett exempel. En utarmad sjukvård med ständiga överbeläggningar slår dubbelt mot dem som har störst behov av dessa tjänster och som kanske själva arbetar inom vården.

Höga taxor belastar människor med låga inkomster mer än om man skattefinansierar. Låt oss ta ett exempel. En familj med två vuxna och två barn två barn under 18 år där alla fyra idag köper 30-dagarskort varje månad. Med Vänsterpartiets politik skulle den familjen spara 1520 kr i månaden jämfört med de blå-grönas föreslagna biljettpriser.

	Månadsinkomst Kr/månad				
	20 000	25 000	30 000	40 000	50 000
Skatteändring 30 öre **Inkomstförändring kronor/månad**	60	75	90	120	150

Hälso- och sjukvården

Den som är rik och frisk på Östermalm har idag tillgång till mer och bättre vård än den som är fattig och sjuk i Tensta eller Rinkeby. Inte minst covidpandemin har bevisat detta. Så ska det inte få fortsätta. Den som har störst behov av vård ska ges företräde till vården. Vänsterpartiet anser att de folkvalda ska kunna styra vården dit behoven är störst. Vi vill skapa en sammanhållen och jämlik vård. Det handlar om att bygga en god hälso- och sjukvård med fungerande vårdkedjor. Vårt mål är vård utifrån behov.

Vi utgår ifrån dessa prioriteringar

- ✔ Vårdcentraler
- ✔ Vårdplatser
- ✔ Vård för patientersas bästa

Vårt mål: Vård utifrån behov

Bland OECD-länderna är det i Sverige som ojämlikheten växer snabbast. FN:s världshälsoorganisation slår fast att jämlika och goda uppväxt- och levnadsvillkor är grunden för en god hälsa. Både vad det gäller grundläggande hälsa och livslängd är det stora skillnader inom Region Stockholm. Och det är tydligt kopplat till invånarnas utbildnings- och inkomstnivåer, alltså till klass.

Under 14 års högerstyre har Stockholm blivit landets mest extrema region med rekordmånga privata vårdföretag. Det finns 39 så kallade vårdval i regionen, som gör vården till en fri marknad. Det är många fler än i någon annan region. Patienten har blivit en vara och vården kallas för produktion. Att ta emot många patienter med förkylningar i city ger snabba inkomster. Att vårda multisjuka äldre eller arbeta för bättre folkhälsa i utsatta områden ger inte vinst.

Stora summor av våra gemensamma skattepengar försvinner idag som vinster till de privata vårdföretagens aktieägare. Det måste ändras. Många av de så kallade vårdvalen kan avvecklas. Tyvärr innebär lagen om valfrihetssystem (LOV) att alla vårdval inte kan avvecklas, men det finns möjlighet att göra undantag för företagens fria etableringsrätt och styra vård till bostadsområden med stor ohälsa. Vänsterpartiet vill utnyttja de undantagen och göra särskilda satsningar där ohälsan är stor.

Vi ser stora utmaningar i ojämlik hälsa som delvis beror på skillnader i levnadsvanor inom regionen. Ohälsotalen är höga i regionens södra och perifera delar och Vänsterpartiet ser ett stort behov av såväl förebyggande insatser, förbättrad vård och mobila lösningar. Hjärt- och kärlsjukdomar orsakar fortfarande begränsad livskvalitet och för tidig död för många invånare. Vänsterpartiet vill därför inrätta ett hjärt- och kärlcenter i regionens regi vid Södertälje sjukhus efter den nedläggning och flytt av den tidigare verksamheten som genomförts i den delen av regionen.

Ett rättvist hälso- och sjukvårdssystem kräver nya ersättningsmodeller. Det finns tydliga problem med att knyta ekonomisk ersättning till antal besök, vissa typer av diagnoser och specifika ingrepp. Ett nytt ersättningssystem måste utvecklas, där helhetsansvar och sjukvårdens etiska principer är vägledande. Ersättningarna måste ta hänsyn till vårdtyngd och medicinsk uppföljning för en sammanhållen vård. Det skulle ge mer resurser till utsatta bostadsområden med stora folkhälsoproblem. I dagsläget styrs vården av ekonomiska incitament, där svårare fall väljs bort till förmån för lättare vård som ger större profit.

Idag ger många privata vårdföretag förtur till patienter som har privata sjukvårdsförsäkringar. Det innebär att den rike får gå före. Den fattige får vänta. Det systemet måste stoppas helt och hållet. Dagens system missgynnar ideella aktörer inom vård och omsorg, då de ofta saknar ekonomiska muskler för att vinna upphandlingar mot privata vårdjättar. Vi vill skapa ett system där ideella organisationer, med spetskompetens som regionen behöver, kan ingå idéburna offentliga partnerskap (IOP) med regionen.

Den svenska hälso- och sjukvårdslagstiftningens portalparagraf är fint formulerad; ”Vården ska ges med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans värdighet. Den som har störst behov av vård ska ges företräde till vården.” Men det krävs ett politiskt paradigmskifte i Region Stockholm för att portalparagrafen ska bli verklighet.

På längre sikt vill Vänsterpartiet att hälso- och sjukvården ska vara gemensamt ägd och demokratiskt styrd. Detta är vårt medel för att vården ska fördelas rättvist utifrån behov så att den blir jämlik och prioriterar de mest utsatta och sjuka.

Våra krav:

✔️ Avskaffa den fria etableringsrätten och inled uppsägande av avtalen enligt LOV inom de områden som idag fungerar sämst.

✔️ Samtliga vårdavtal som Region Stockholm har med privata vårdgivare ska innehålla klausuler om att vårdgivarna inte får ta emot patienter vars vård finansieras av privata sjukvårdsförsäkringar.

✔️ Utred ett nytt ersättningssystem där helhetsansvar, etiska principer, vårdtyngd och medicinsk uppföljning blir avgörande.

✔️ Utveckla fler idéburna offentliga partnerskap (IOP) inom regionen.

Vårdcentralerna

Vårdcentralen är den första instansen inom sjukvård i Sverige. Vänsterpartiet anser att en väl utbyggd och gemensamt ägd primärvård är det viktigaste verktyget mot de stora hälsoklyftorna i Region Stockholm.

Vänsterpartiet vill att vårdcentralerna ska ha områdes- och listningsansvar. Att som patient vara listad på en vårdcentral underlättar möjligheten för en personcentrerad vård, där läkare och annan vårdpersonal känner sin patient. Vi vill säkra patientperspektivet i vården, rätten att vara en patient, och inte sin diagnos.

Nätläkarbolag som Kry gör snabba pengar till glädje för aktieägarna, men de bidrar föga till förbättrad folkhälsa i regionen.

Våra krav:

✔️ Ge vårdcentralerna ett klart definierat områdes- och listningsansvar samt ett tydligt folkhälsouppdrag.

✔️ En kraftfull satsning för att förstärka alla vårdcentraler med psykologer och kuratorer.

✔️ Öka anslagen till husläkarmottagningar och basal hemsjukvård med fem procent under år 2022.

✔️ Återinför och förstärk husläkarjourerna för att förstärka en god kontinuitet även vid akuta besök utanför kontorstid.

✔️ Inför ett tak på max 1 500 patienter per läkare, vid vårdcentraler i områden med hög ohälsa, enligt Care Need Index (CNI).

✔️ Ett särskilt stöd med ekonomiska och personella resurser till de vårdcentraler som verkar i bostadsområden med stor ohälsa.

✔️ Starta riktade hälsoundersökningar i bostadsområden med hög ohälsa.

✔️ Fler HBTQI-utbildningar och utbildningar om hedersrelaterat våld riktade till primärvården.

✔️ Region Stockholm ska utveckla egna digitala vårdtjänster utifrån vetenskap och beprövad erfarenhet.

✔️ Förbered ett återtagande av driften av 1177.

✔️ Nätläkare i dess nuvarande form ska inte ingå i den allmänna sjukvården och inte ersättas med offentliga medel.

Vårdplatserna

Vänsterpartiet vill ha en akutsjukvård som går att lita på. Vården ska vara patientcentrerad och präglas av säkra och trygga omständigheter. Alla akutsjukhus ska drivas i offentlig regi och sjukhusavtalen måste ta hänsyn till behoven.

Vänsterpartiet vill att akutsjukhusens avtal ska ge rimliga ersättningar för att de ska kunna bedriva vård av hög kvalitet. Effektiviseringar uppnås inte genom nedskärningar, de skapas genom nya arbetssätt och medicinska innovationer, - men framför allt genom kontinuitet i vården och lägre personalomsättning. Akutsjukhusen är underfinansierade och går med ständiga underskott. Det årliga effektivitetskravet på 2,5 procent måste bort. Avtalen för akutsjukhusen har utformats så att de går ytterligare mot en produktionsbaserad ersättning, ersättning per vårdtillfälle, i motsats till vår vision om en tillitsstyrd vård.

Våra krav:

✔️ Avtalen för akutsjukhusen måste omarbetas. Avskaffa det årliga effektiviseringskravet på 2,5 procent. Sjukhusen ska ha mer resurser och styrningen övergå till en tillitsstyrd modell som implementeras år 2023.

✔️ Extra resurser för att arbeta bort vårdskulden.

✔️ Öppna de vårdplatser som idag är stängda och skapa nya vårdplatser för att täcka behovet.

✔️ Beläggningsgraden på akutsjukhusen ska inte överstiga 85 procent.

✔️ Ta tillbaka S:t Görans sjukhus i egen regi när avtalet med Capio går ut år 2026.

✔️ Skapa ett projekt där ett akutsjukhus får i uppdrag att skapa en avancerad hemsjukvård med allt samlat inom samma organisation.

✔️ Avveckla de närakuter som inte är knutna till akutsjukhus och överför resurserna till vårdcentralerna.

✔️ Ökade anslag till ASIH (Avancerad Sjukvård I Hemmet).

✔️ Cancervården i regionen är väl utvecklad, men kan bli effektivare med investeringar i ökad strålkapacitet.

Vår för patienternas bästa

För att patienterna ska få bästa möjliga vård är den viktigaste resursen vårdpersonalen. När personalen har goda villkor säkras också en god vård för patienterna. Patienter och vårdpersonal har alltså gemensamma intressen.

Covid-krisen har gjort det uppenbart för alla hur värdefull all vårdpersonalen är. Region Stockholm måste bevisa konkret att den värdesätter sin vårdpersonal, genom att bli en bra arbetsgivare och erbjuda en god arbetsmiljö för all vårdpersonal. Åtskilliga rapporter, senast från SBU (Statens beredning för medicinsk och social utvärdering), påvisar att en god personalkontinuitet minskar återinläggningar och akutbesök hos patienter med kroniska sjukdomar.

För att säkerställa bästa möjliga vård för patienterna måste man minska omsättningen av vårdpersonalen. Därför måste all personal säkras möjlighet till relevant vidareutbildning med bibehållen lön. Den vårdpersonal som jobbar inom dygnet-runt verksamhet med de sjukaste patienterna måste få avsevärt högre löner och bättre arbetsvillkor än vad som erbjuds idag. Det är en ödesfråga för vårdens kompetensförsörjning.

Rasism inom vården är ett problem som drabbar patienter genom sämre bemötande och vård, men även vårdpersonal genom att vissa vårdgivare som har avtal med Region Stockholm låter patienter välja etnicitet på sin behandlande vårdpersonal. Detta är helt oacceptabelt.

Vänsterpartiet vill se en genomlysning av regionens avtal och direktiv med alla vårdgivare utifrån diskrimineringslagstiftningen och införa sanktioner mot de vårdgivare som bryter mot den. Rasism inom sjukvården kan aldrig accepteras och det måste finnas tydliga konsekvenser för de vårdgivare som aktivt förstärker den.

Våra krav:

✔ Säkra bästa möjliga vård för patienterna – ge därför vårdpersonalen goda arbetsvillkor.

✔ Inför en personalmiljard;

✔ Höj ingångslönerna för specialistsjuksköterskor och undersköterskor.

✔ Erbjud betald specialistutbildning för undersköterskor.

✔ Alla anställda ska omfattas av kollektivavtal, även i privata vårdföretag.

✔ Inför ett system med permanenta lönetrappor för personal som kvarstannar i verksamheten för att säkerställa en god löneutveckling.

✔ Ge mer resurser till akutsjukhusen i de nya sjukhusavtalen så att de kan anställa mer sjukvårdspersonal och öppna stängda vårdplatser.

✔ Extra resurser för att pressa tillbaka utbildnings- och forskningsskulden efter covid-krisen.

✔ Säkerställ praktik- och utbildningsplatser genom verksamhet i egen regi samt krav i avtal med privata utförare av regionens verksamheter.

✔️ Utred möjligheten att skriva av studielån för personal som har arbetat länge inom Region Stockholm.

✔️ Utred om regionens fastighetsbolag Locum AB kan erbjuda fler personalbostäder för vårdanställda.

✔️ Genomlys regionens avtal och riktlinjer till vårdgivare utifrån diskrimineringslagstiftningen. Inför sanktioner mot de vårdgivare som bryter mot den.

Klimatet

Region Stockholm ska vara ett föredöme i klimatarbetet. Inom hälso- och sjukvården måste all personal utbildas om hur miljö- och klimatfrågorna påverkar vården. När nya sjukhus och vårdcentraler byggs, eller byggs om, så ska både byggprocessen och de nya byggnaderna vara klimatsmarta. Nära och effektiv vård minskar antalet transporter. Regionens upphandling av vårdmaterial måste präglas av hållbarhet och klimatsmarta val. Engångsmaterial ska bara användas när inga andra alternativ finns. Maten som serveras i regionens vårdverksamhet ska ha låg klimatpåverkan.

Värmeböljor har negativa effekter på sjukvården. Fler åtgärder krävs för att skydda patienter, vårdpersonal och utrustning. Hälso- och sjukvården måste förbereda sig på att möta nya pandemier, problem med elförsörjning och att säkra rent vatten.

Lyckas vi inte hejda klimatkrisen kommer vi inte kunna uppnå god hälsa för alla. För en god hälsa är vi helt beroende av tillgång på mat, rent vatten, utbildning, ekosystemtjänster, rättvisa och fred. Allt detta riskeras om vi inte anpassar oss till, och vidtar åtgärder, mot klimatkrisen. I den förståelsen är klimatfrågan den viktigaste för en framtida fungerande hälso- och sjukvård.

Våra krav:

✔️ Satsa på klimatutbildningar för hälso- och sjukvårdspersonal.

✔️ Upphandling av vårdmaterial ska vägledas av hållbarhetsprincipen.

✔️ Minska användningen av engångsmaterial i vården.

✔️ Maten i vården ska ha låg klimatpåverkan.

✔️ Alla om- och nybyggnationer ska vara klimatsmarta.

Kvinnors hälsa

Sverige är fortfarande ett patriarkalt samhälle. Kvinnoförtrycket förekommer idag både öppet och dolt, medvetet och omedvetet. Sjukvården är inget undantag. Det är betydligt fler kvinnor än män som blir utsatta för kränkningar och som inte blir tagna på allvar av vårdgivare. Arbetet mot könsdiskrimineringen är viktig och måste alltid kopplas samman med arbetet mot diskriminering på grund av ålder, religion, etnicitet, sexuell läggning, könsidentitet och funktionsvariation.

Mäns våld mot kvinnor är ett stort folkhälsoproblem. Regionens sjukvård måste säkra en god och sammanhållen vård för personer utsatta för sexualbrott. Vi vill också se förstärkta insatser mot våld och kränkningar som sker i hederns namn. Det behövs ett centrum för specialiserad vård av barn och vuxna som utsatts för sexuella övergrepp. Ett centrum som kan erbjuda behandlingsprogram med individuella anpassningar och som säkrar en sammanhållen vårdkedja och utvecklar forskningen.

Alla föräldrar ska kunna lita på att de får en trygg och säker förlossning. En sammanhållen kedja, från barnmorskemottagningen genom förlossningen och vidare till barnavårdscentralen, där familjerna lär känna barnmorskorna, är en viktig faktor för en god föräldraupplevelse. Projektet Min barnmorska har varit lyckosamt, men enbart nått en liten del av regionens gravida. Vi vill bygga ut förlossningsvården med den inriktningen. Vänsterpartiet vill förstärka förlossningsvården så det finns en tillgänglig barnmorska per kvinna i aktivt förlossningsarbete.

Aborträtten inskränks i flera länder i vår omvärld. Aborträtten måste värnas i Sverige. All abortvård som erbjuds i Region Stockholm ska ske professionellt och med ett gott bemötande. Utförare som inte uppfyller kraven ska omedelbart bli av med sina avtal.

Våra krav:

✔ Analysera hälso- och sjukvårdsbudgeten, ersättningssystem och upphandlingar utifrån ett genusperspektiv.

✔ Kvinnofridsutbilda alla vårdgivare så de blir behöriga att kvinnofridscertifieras.

✔ Skapa ett regioncentrum för specialiserad vård av barn och vuxna som utsatts för sexuella övergrepp.

✔ Inrätta en akademisk vårdcentral med specifikt fokus på kvinnors hälsa.

✔ Öppna upp KS förlossning för ytterligare 1 000 förlossningar per år.

✔ Rätt till egen barnmorska för kvinnor i aktivt förlossningsarbete.

✔ Inför ett regionalt stöd till kvinnojourerna så det inte enbart är en kommunal budgetfråga.

Sjukvård för barn och ungdomar

Utgångspunkten måste vara att regionen ska uppfylla alla krav i FN:s barnkonvention, som nu också är svensk lag, vad gäller barns rätt till bästa möjliga hälsa. Därför ska till exempel all barnsjukvård vara avgiftsfri i regionen. Akutavgiften måste avskaffas.

Slutenvården för barn ska ha tillräckligt med vårdplatser för att kunna ta hand om de barn som behöver. Familjeperspektivet ska genomsyra vården och det ska finnas plats för föräldrarna när deras barn vistas på sjukhus.

Barnsjukvården ska vara tillgänglig för alla barn som behöver den. Mottagningar ska finnas där behoven är som störst. Vänsterpartiet vill avveckla den fria etableringsrätten för barn- och ungdomsmedicinska mottagningarna (BUMM) och skapa mottagningar i offentlig regi.

Det ska finnas ett brett och tillgängligt utbud av familjecentraler i regionen, som samlar barnavårdscentral, barnfysioterapi, mödravård, socialtjänst, öppna förskolan, barn- och ungdomspsykiatrin (BUP) och första linjens psykiatri för barn. Vårt mål är att det ska finnas minst en familjecentral i varje kommun eller stadsdel i regionen. Familjecentraler kan utvecklas till värdefulla arenor för samarbete mellan funktioner som sköts av kommunen och de som sköts av regionen för ett sömlöst stöd för familjer och unga människor.

Barn- och ungdomspsykiatrin (BUP) genomgår en omorganisation mot större och mer specialiserade mottagningar. Stora delar av vården privatiseras. För att säkerställa att viktiga samarbeten med bland annat elevhälsan inte försvåras vill Vänsterpartiet att BUP drivs i egen regi. Verksamheterna behöver mer resurser så att alla barn och unga som mår dåligt ska få snabb och effektiv hjälp. En satsning på ökad tillgänglighet till barn- och ungdomspsykiatriska insatser kan innehålla mobila enheter, lotsfunktioner för familjer med barn som har Neuropsykiatriska diagnoser (NPF) och uppsökande arbete. Inga barn ska behöva köa till utredningar och behandling.

Ungdomsmottagningarna ska finnas för alla ungdomar i regionen. All personal ska ha god utbildning och HBTQI-kompetens. Vi behöver också öka kunskapen och vårdutbudet för att kunna stödja unga människor med ätstörningsproblematik. Hälso- och sjukvårdsuppdraget ska på sikt drivas i egen regi i nära samarbete med kommunerna.

Våra krav:

✔ Avskaffa avgiften för akutsjukvård för barn.

✔ Stärk resurserna till psykiatri på alla nivåer för barn och unga.

✔ Återta barn- och ungdomspsykiatrin i egen regi.

✔ Utred var barn- och ungdomsmedicinska mottagningar bör finnas för att tillgodose det behov som finns.

✔ Bygg ut den första linjens psykiatri för barn och ungdomar, i samverkan med kommunerna.

Sjukvård för äldre

Covid-krisen har slagit mycket hårt i den äldre generationen. Den marknadsstyrda vårdmodellen i Stockholm bär en stor del av ansvaret. Många gamla på äldreboenden har dött av covid-19 på grund av dålig samordning mellan regionen och kommunerna, personal som inte getts tillräcklig utbildning och ett vårdsystem som prioriterar de egna kostnadsställena framför vårdtagarna. Under covid-19 har det uppdagats hur undermålig lagerhållningen av adekvat skyddsutrustning har varit till följd av införandet av ett så kallad ”just in time” system som är hämtat från bilindustrin. Vården måste i stället ha en lagerhållning som bygger på ”just in case”. Det har också blivit uppenbart vilka patientsäkerhetsrisker som uppstår till följd av undermålig journalföring och att journalsystem mellan olika utförare inte är kompatibla.

Vänsterpartiet vill att vårdcentralerna ska ha områdes- och listningsansvar. Områdesansvaret innefattar särskilt ansvar för medicinskt insatser och stöd på äldreboenden. Detta medför att vårdval ”Läkarinsatser i särskilt boende för äldre” avvecklas. Sjukvårdskompetensen måste höjas på alla äldreboenden. Många äldre är multisjuka och bristen på samordning blir katastrofal när många olika läkare blir inblandade. Inte sällan leder det till en övermedicinering. Äldrecentraler som är specialiserade på äldre patienter och som ser helheten och komplexa tillstånd kan vara till god hjälp.

Alla äldre ska kunna känna sig trygga i vården. Det kräver bättre samarbete mellan regionen och kommunerna, exempelvis mer av den organisation som finns i Norrtälje. Region Stockholm har ett särskilt ansvar för att skapa detta samarbete.

Våra krav:

✔ Vårdcentralerna ska få områdes- och listningsansvar med särskilt medicinskt ansvar för äldreboenden.

✔ Inrätta äldrecentraler med specialistkompetens.

✔ Närsjukvården ska organiseras så att äldre människor inte i onödan tvingas söka sig till akutsjukhusen, exempelvis genom den så kallade Borgholmsmodellen.

✔ Förbättra regionens samarbete med kommunernas äldrevård, så att vårdkedjorna fungerar.

✔ Multisjuka äldre ska erbjudas en medicinskt ansvarig läkare.

✔ Journalsystemen som berör vård inom äldreomsorgen måste vara kompatibla med sjukvårdsinrättningar som regionen ansvarar för.

✔ Södersjukhuset ska ges förutsättningar att starta en geriatrisk klinik med slutenvårdsplatser.

Hjälpmedel för alla med normbrytande funktionsvariationer

Vänsterpartiet arbetar för en jämlik sjukvård för människor med normbrytande funktionsvariationer. Förra året beslutade det blågröna styret om införandet av avgifter på hjälpmedel, som rullstolar, tyngdtäcken med mera, utan att ha gjort en konsekvensanalys.

Vi vill inte öka den ekonomiska pressen på människor med normbrytande funktionsvariation eller kroniska sjukdomar. Därför måste denna avgift tas bort. Hjälpmedel är en rättighet som ska vara kostnadsfria.

Vårt krav:

✔ Ta bort avgiften på hjälpmedel för människor med funktionsvariationer och kroniska sjukdomar.

Alla människors rätt till sjukvård

Rätten till hälsa och vård på lika villkor är en grundläggande mänsklig rättighet (artikel 25 i FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna) och något som ska garanteras alla människor. Att ge vård efter behov är en grundprincip inom den medicinska etiken som alla läkare i Sverige förbinder sig att följa.

De allra mest utsatta människorna i vårt samhälle saknar ofta bostad, arbete och lever utan EU-sjukförsäkring och giltiga papper. I den gruppen finns också barn som idag inte garanteras sjukvård. För att alla ska få den vård de har rätt till krävs informationsinsatser till all vårdpersonal.

Vårt krav:

✔ Regionen måste säkerställa att alla människor i regionen, inklusive EU-migranter, asylsökande och papperslösa, har tillgång till hälso- och sjukvård samt tandvård.

Vuxenpsykiatri och beroendevård

Psykisk ohälsa är ett av de största samhällsproblemen och unga kvinnor är särskilt utsatta. Vi behöver en hälso- och sjukvård som kan fånga upp personer tidigt, innan det leder till stort lidande och i värsta fall suicid. Psykiatrin behöver byggas ut i socioekonomiskt svaga områden. Vårdgarantin ska gälla även inom psykiatrin.

Vänsterpartiet vill se en psykiatri och en beroendevård som är dimensionerad utifrån den sjukdomsbörda som finns. Det krävs en kraftig utbyggnad av antalet vårdplatser och ett utvecklat samarbete med öppenvården. Den psykiatriska vården måste vara aktiverande, kulturen spelar här en viktig roll. Det måste också säkras särskilda kvinnoavdelningar för att motverka risken för olika typer av övergrepp.

Ingen med beroendeproblematik ska falla mellan stolarna inom socialtjänst, psykiatri eller beroendevård. Vårdkedjan behöver stärkas mellan avgiftning och kommunernas behandlingsinsatser. Patienterna inom psykiatrin behöver stödjas och stärkas och därför behöver regionen utreda hur PEER support, där personer med egen erfarenhet av psykisk ohälsa utbildas för att arbeta som stödpersoner, kan införas i verksamheterna.

Våra krav:

✔️ Stärk primärvården med psykologer för att vara en del av första linjens psykiatri.

✔️ Inrätta särskilda vårdavdelningar inom psykiatrisk slutenvård och beroendevård för kvinnor och transpersoner.

✔️ Utred möjligheterna att införa PEER support inom psykiatrins verksamheter.

Tandvård

Det ska inte synas i munnen hur mycket pengar man tjänar. Vi vill att alla ska kunna gå till tandläkaren, oavsett om man har hög eller låg inkomst. Region Stockholm som har ansvaret för Folktandvården i länet måste värna låga priser. Vårt mål är att tandvården ska ingå i den allmänna sjukförsäkringen.

Folktandvården måste utveckla sitt uppsökande uppdrag för att förbättra tandhälsan i socioekonomiskt utsatta områden och i särskilt utsatta grupper, som människor med psykisk ohälsa, demens och/eller beroendeproblematik samt personer över 80 år. De oroväckande stora skillnaderna i tandhälsa hos barn i olika delar av regionen måste mötas med ett aktivt uppsökande arbete.

Arbetet mot fusket med olika tandvårdsbidrag måste koordineras bättre. Flera tandvårdsföretag har avslöjats med att ha mottagit bidrag för behandlingar som inte har utförts. Det blågröna styret kräver bara pengarna tillbaka och vidtar inga rättsliga åtgärder. De som fuskat måste polisanmälas och stängas av från framtida avtal och bidrag.

Våra krav:

✔ Utveckla Folktandvårdens uppsökande verksamhet i socioekonomiskt utsatta områden och för barn och särskilt utsatta grupper.

✔ Personer med psykisk ohälsa och beroendesjukdom ska erbjudas förmånlig tandvård för bättre munhälsa.

✔ Stärkt arbete mot fusk med tandvårdsbidrag. De som fuskar ska inte bara återbetala, utan även polisanmälas och stängas av från framtida avtal och bidrag.

Nystart för Nya Karolinska Solna efter högerns haveri

Nya Karolinska Solna (NKS) är en av de största politiska och dyraste skandalerna i modern tid. Den oberoende forskningsrapporten Megaprojektet Nya Karolinska Solna, som presenterades i våras av SCORE (Stockholms Centrum för forskning om offentlig sektorn) vid Stockholm universitet, klargör det pris som betalats vad gäller demokrati, rättssäkerhet och effektivitet. Forskarna pekar bland annat ut Region Stockholms fixering vid ”marknadisering och företagisering” som en orsak till att allt gått så fel. Forskningsrapporten får nu inte läggas i en låda och glömmas bort. Den måste leda till att regionen drar lärdom av detta marknadsliberala fiasko.

Regionen behöver göra sig fri från det kostsamma OPS-avtalet (Offentlig-Privat-Samverkan), som omfattar 57 miljarder kronor och som löper ut år 2040, för att själva ta kontroll över kostnader och drift. Det skulle innebära en viktig besparing för regionen.

NKS ska vara ett sjukhus med väl fungerande vårdkedjor, välmående personal och en blomstrande verksamhet för forskning och utbildning. Sjukhuset ska drivas av regionen med tillitsstyrning. Patienternas behov ska styra vården och sjukhuset ska ha tillräckliga resurser för att anställa den personal som behövs. NKS ska ha en styrelse med tydligt ansvar, bestående av politiskt förtroendevalda.

Våra krav:

✔ Tillsätt en opartisk utredning som undersöker kostnaden för att säga upp OPS-avtalet samt vilka ekonomiska konsekvenser det skulle innebära.

✔ Ge NKS akutmottagning ett bredare uppdrag för att kunna ta emot fler patienter med olika svårighetsgrad.

Kommunalförbundet sjukvård och omsorg i Norrtälje (KSON) – Tiohundra

Vänsterpartiet är mycket positiva till Norrtäljemodellen, där regionen och kommunen samarbetar inom Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje och Tiohundra. I centrum står patientfokus, effektivisering och områdesansvar. Samarbetet är drivkraften, inte konkurrensen. Kommunalförbundet för sjukvård och omsorg i Norrtälje är en beställarorganisation på samma nivå som Hälso- och sjukvårdsnämnden och ska inte inordnas under nämnden utan organiseras direkt under Regionstyrelsen.

Norrtälje har många socioekonomiskt utsatta grupper och en större andel äldre än i övriga regionen. Det innebär en tyngre vårdbörda men regionen tar inte hänsyn till det. Norrtälje sjukhus har den lägsta ersättningsnivån i hela landet. Den behöver justeras upp i nivå med Södertälje sjukhus. På grund av låga ersättningsnivåer och höga läkemedelskostnader befinner sig Kommunalförbundet för sjukvård och omsorg i Norrtälje i en ekonomisk kris. Den blågröna koalitionen har dessutom, tillsammans med det blå styret i Norrtälje kommun, låst fast en uppräkning på 2,5 % per år, medan övrig sjukvård i regionen i år får en uppräkning med 3,3 %.

Norrtäljemodellen har lyckats samordna hemtjänst, hemsjukvård och rehabilitering, vilket minskar antalet personer som den behövande måste ha kontakt med. Här fungerar vårdplaneringen vid utskrivning från slutenvård till hemmet på ett föredömligt sätt. På Norrtälje sjukhus råder inte köp- och säljtänkandet. Den bärande idén är i stället: ”Vi hjälps åt”. Det har lett till att man har landets mest effektivt arbetande sjukhus. Utvärderingar visar att både personal och patienter är nöjda. Under 2019 startades projektet Norrtäljemodellen 2.0 i Hallstavik som syftade till att samordna olika verksamheter kring de sköra äldre på en liten ort. Tyvärr avbröts projektet i förtid som redan hade idéer om att samutnyttja fysioterapi och rehabiliteringstider i grupp för att motarbeta ofrivillig ensamhet och rullande röntgen med stöd av den stationerade ambulansen, till följd av pandemin och utebliven finansiering. Vänsterpartiet anser att det ligger i regionens intresse att finansiera projektet så att det kan fullföljas.

Covid-krisen har också hanterats på ett bättre och mer effektivt sätt än i övriga regionen. Det visar att denna typ av vårdstruktur fungerar både i vardagen och under krislägen. Region Stockholm bör lära av detta och undersöka möjligheten att införa en liknande modell i andra delar av länet. För att Norrtäljemodellen ska bli långsiktigt hållbar krävs en tillräcklig ersättning från parterna Region Stockholm och Norrtälje kommun.

Våra krav:

✔ Medlemsbidraget till Kommunalförbunder för sjukvård och omsorg i Norrtälje höjs för att kunna korrigera DRG-ersättningen (Diagnosrelaterade grupper) till Norrtälje sjukhus, och ersättning enligt läkemedelsförmånen för en långsiktig hållbar utveckling av Norrtäljemodellen.

✔ Utred möjligheten att införa liknande modeller med inspiration från Norrtälje i Nynäshamn och Södertälje.

✔ Regionen tillskjuter resurser för att möjliggöra fullföljandet av projektet Norrtäljemodellen 2.0.

Stärk beredskapen och det fortsatta arbetet mot covid-19

Region Stockholm har trots sin goda ekonomi uppvisat stora svårigheter i att hantera coronapandemin. För många aktörer som alla verkar inom olika vårdvalssystem har gjort att åtgärder tagit lång tid att få i gång, för att sedan fungera undermåligt. Det handlar om allt från lagerhållning av skyddsutrustning och läkemedel till testning och logistiken kring vaccinationerna mot covid-19.

Region Stockholm var en av de sämsta regionerna i Sverige med att vaccinera de prioriterade riskgrupperna. Covid-19 är en sjukdom vi verkar behöva leva länge med och den viktigaste åtgärden mot viruset är vaccin. Därför måste regionen redan nu planera för och implementera en tydlig struktur för hur vaccinationerna framöver ska genomföras.

Vänsterpartiet vill se en offensiv plan där det är tydligt för alla invånare i regionen var man ska vända sig och när. Här måste Regionen göra mer för att bryta det digitala utanförskapet och stärka vägarna in i vården för de som inte har exempelvis mobilt bank-id. Många patienter har drabbats av långtgående besvär efter covid-19 och behöver särskild vård och behandling för detta. Idag har regionen en för splittrad och otillräcklig vård för denna växande grupp. Det är viktigt att det finns tvärprofessionell kompetens samlad på de enheter som utreder och vårdar dessa patienter och att det finns en geografisk spridning. Idag är det Karolinska Huddinge som har den enda mottagningen. Därför anser Vänsterpartiet att regionen genom Karolinska universitetssjukhuset ska ha minst två post-covidmottagningar dit patienter kan vända sig. Stödet till primärvården som vårdar merparten av patienterna måste också förbättras.

Våra krav:

✔ Inrätta en permanent telefonlinje för bokning av vaccintider och informera tydligt om detta nummer.

✔ Förstärk de mobila vaccinationsbussarna i utsatta områden genom att öka deras öppettider och antalet bussar.

✔ Inrätta vaccinationsmottagningar med Drop-in möjligheter i hela regionen.

✔ Regionen ska genom Karolinska Universitetssjukhuset inrätta minst två tvärprofessionella post-covidmottagningar som utreder och behandlar patienter med långtgående besvär samt stötta primärvården.

Cancervården

Cancer berör oss alla. En fungerande vårdkedja med skyndsam utredning, behandling och rehabilitering räddar liv och minskar lidande. Samarbetet mellan olika behandlade och utredande discipliner måste fungera bättre än idag så att inga patienter ramlar mellan stolarna.

Det har i tidigare regionala cancerplaner flera gånger påtalats att det finns risk för kompetensbrist och kapacitetsbrist gällande strålbehandlingsmaskiner. Situationen har tyvärr inte blivit bättre idag. När Capio på S:t Göran fick uppdraget att bedriva onkologisk vård för vissa tumörgrupper var det villkorat att det skulle byggas fyra strålbehandlingsbunkrar för att garantera en sammanhållen vård. Det har inte förverkligats. Jämfört med Danmark har Stockholm betydligt färre strålmaskiner på befolkningsnivå. Flera onkologiska behandlingsenheter och avdelningar lider också idag av svår personalbrist, vilket påverkar kvalitén på vården.

Tidigt upptäckt av cancer är en av de viktigaste åtgärderna för att förbättra behandlingsresultat och överlevnad. Detta ansvar vilar idag ofta på primärvården och därför är det av yttersta vikt att primärvårdens läkare får ordentligt med tid till sina patienter och goda möjligheter till ständig kompetensutveckling. Omfattande och välfungerande screeningverksamheter är ett annat viktigt ben för att tidigt upptäcka cancer. Här är det viktigt att snabbt komma i gång med screeningverksamhet som pausats under pandemin.

Politiken ska inte detaljstyra cancervården i regionen, men det vilar ett tungt politiskt ansvar på de styrande för att tillhandahålla verktyg för att garantera bästa jämställda och jämlika vården.

Våra krav:

✔️ Påbörja skyndsamt bygget av fler strålbehandlingsmaskiner för att säkerställa kapaciteten i vår region.

✔️ Utred och utvärdera den uppdelning på tre sjukhus av den onkologiska vården som tidigare har gjorts i regionen med avseende på effekterna för jämlikhet, väntetider och vårdkedjor.

✔️ Inrätta en mobil enhet för mammografi för att öka screeningen i hela länet.

En kollektiv-trafik för alla

Möjligheten att nyttja regionens utbud av bostäder, arbetstillfällen, service, kultur och natur är ojämlikt fördelad, till fördel för den med egen bil. Låt oss ändra på det och skapa ett samhälle med en kollektivtrafik som ger alla samma möjligheter. En kollektivtrafik som tillsammans med cyklister och fotgängare prioriteras och ger alla tillgång till allt vad regionen har att erbjuda. Kollektivtrafikens andel av de motoriserade resorna måste öka kraftigt. Det är feministiskt, jämlikt och klimatsmart.

För att skapa en kollektivtrafik för alla vill vi:

✔ Skapa en välkomnande, tillgänglig och trygg kollektivtrafik med god framkomlighet – kollektivtrafiken ska nå hela länet.

✔ Införa en låg och enhetlig taxa – alla ska ha råd att resa kollektivt!

✔ Driva all kollektivtrafik i offentlig regi – alla pengar ska gå till att skapa den bästa kollektivtrafiken för resenärerna och personalen.

En snabb, effektiv kollektivtrafik utan trängsel där människor behöver den

Pandemin har drabbat dem med lägst inkomst hårdast, de som inte har möjlighet att arbeta hemifrån, inte har bil och inte kan styra över sin arbetstid. Rinkeby är ett av områdena som hade flest dödsfall under våren 2020. Stombusslinje 179 mellan Vällingby och Sollentuna är hårt belastad och under pandemin var delsträckan mellan Kista och Rinkeby värst drabbad av trängsel och fullsatta bussar. Detta visar med skrämmande tydlighet att vi måste ha en kollektivtrafik för alla och satsa där behoven är som störst. Kollektivtrafiken måste förstärkas där behoven i regionen är som störst. Det handlar om klass och rättvisa - och under en pandemi om människors liv.

För att skyndsamt möta behoven av snabb, effektiv kollektivtrafik utan trängsel måste kapaciteten snarast ökas på hårt belastade linjer. Vi vill höja snitthastigheten och därmed kapaciteten. Redan med samma antal bussar kan trängseln minska och tillgängligheten öka samtidigt som fler resenärer kommer fram snabbare. De hårdast belastade stomlinjerna, såsom linje 179 ovan, ska vara av så kallad BRT-standard (Bus Rapid Transit) med helt separata vägar och egna hållplatser motsvarande spår-

vägsstandard. En ökad framkomlighet för kollektivtrafik, cyklar och fotgängare leder till en begränsad framkomlighet för privatbilismen. Då blir kollektivtrafiken än mer effektiv för resenären.

Coronapandemin har visat att våra transportbehov kan förändras. Under pandemin har resandet gått ned och invånarna i många städer och regioner har fått uppleva hur världen kan se ut utan trafikstockningar, avgaser och smog. Många städer och regioner har också använt lärdomarna från pandemin för att omfördela utrymmet från bilar till cykel, gång och kollektivtrafik. Vi vill att regionen tar en aktiv roll i omställningen till ett transportsnålt samhälle där cykel, gång och kollektivtrafik får större plats på bekostnad av utrymme för biltrafik. Om det befintliga väg- och gatuutrymmet omfördelas, behövs inte dyra och komplicerade utbyggnader av infrastrukturen på samma sätt som innan pandemin. Om fler bussar får egna körfält, ökar framkomligheten och fler kommer fram i tid. Om mer vägyta kan gå till raka, säkra cykelvägar kan fler cykla, vilket bidrar till bättre folkhälsa och minskade utsläpp från transporter.

Alla i regionen ska ha tillgång till kollektivtrafik. När nya bostadsområden byggs ska det finnas fungerande kollektivtrafik från första inflyttningsdagen så att invånarna inte görs beroende av bil. För att se till att så sker, ska så kallade nybyggaröverenskommelser träffas mellan regionen och de parter som är involverade i byggandet.

På landsbygden kan underlaget vara för lågt för vanliga busslinjer och då ska det i stället finnas tillgång till anropsstyrd trafik. Skärgårdstrafiken ska utvecklas och integreras bättre i den övriga kollektivtrafiken, så att pendling både till regioncentra och mellan öarna möjliggörs. Övergångar mellan land- och sjöresor måste vara smidiga, bryggorna måste vara tillgänglighetsanpassade och det bör finnas väderskydd. Möjligheten att ta med sin cykel i sjötrafiken ska förbättras, liksom cykelparkering och cykelväg till och från bryggor. Båtarna ska drivas på fossilfritt bränsle och med el. Båttrafiken på Mälarens vatten och i skärgården ska integreras och samordnas med övrig SL-trafik, självklart med samma taxa året om.

Vi är tydliga i vår prioritering av kollektivtrafiken när ny infrastruktur ska byggas eller gammal ändras eller byggas ut. Investeringar ska styras av behoven och inte, som idag beroende på vilka kommuner som har råd att medfinansiera. Vi säger nej till nya motorvägar i Region Stockholm eftersom de stjäl viktiga resurser från kollektivtrafiken och leder till ökat bilberoende och ökade utsläpp.

Vänsterpartiet har i alla instanser sagt nej till Förbifart Stockholm som nu byggs och tvärförbindelse Södertörn som planeras. Vi säger också nej till Östlig förbindelse. Nya motorvägar skapar nya barriärer och leder till en utspridd region, där fler måste och kan ta bilen till arbete, utbildning och fritidsintressen, samtidigt som många inte har råd med egen bil och därmed utestängs från regionens alla möjligheter.

Våra krav:

✔ Inför BRT-standard på de viktigaste och hårdast belastade stomlinjerna.

✔ Kollektivtrafiken ska finnas på plats när nya bostadsområden står klara; nybyggaröverenskommelserna ska inkludera krav på prioriterad framkomlighet för kollektivtrafik, cykel- och gångtrafik samt klimatmedveten bilparkeringspolicy.

✔ Utveckla anropsstyrd trafik på landsbygden.

✔ Utveckla båttrafiken i skärgården och på Mälaren som en del av kollektivtrafiken, med smidiga övergångar till landtrafiken – ett system, inte som idag uppdelat i två.

Låg taxa

Kollektivtrafikens uppgift är att göra regionen tillgänglig för alla. Dagens biljettpriser gör att många inte har råd att resa i den utsträckning de skulle önska. Det borgerliga styret har tillsammans med MP höjt priset på SL-kortet varje år. Ett 30-dagars kort har höjts med 160 kronor, till 950 kronor, sedan 2016. Det är en höjning på drygt 20,2 procent, medan inflationen under samma period endast varit 7,6 procent. I den blågröna majoritetens budget höjs nu månadskortet med ytterligare 20 kronor, till 970 kronor. I andra europeiska huvudstäder sänker man priser, vilket innebär en större tillgänglighet och att fler reser kollektivt.

Vi vill sänka biljettpriserna och på sikt införa nolltaxa. Nu nås inte ens det uttalade målet om en skattefinansieringsgrad på 50 procent. SL-taxan ska gälla för regionens alla invånare utan diskriminering. Samma biljettpriser och taxebestämmelser ska gälla i färdtjänsten och den kollektiva sjötrafiken. Tidigare har biljettintäkterna setts som relativt stabila, men under pandemin har det visat sig vara ett skört system. Nu beräknas biljettintäkterna under 2020 minska med cirka 3,6 miljarder jämfört med budget. Med en högre skattefinansieringsgrad hade intäktsbortfallet inte blivit lika stort, och med helt avgiftsfri kollektivtrafik hade det varit noll. Med andra ord hade det varit ett mer förutsägbart finansieringssystem om trafiken i högre grad finansierades via skatten.

För många barnfamiljer och unga är biljettpriset avgörande för om en resa kan genomföras eller inte, om man kan hälsa på en vän eller släkting, eller delta i en fritidsaktivitet. Därför vill vi införa fria resor för barn och unga, en viktig jämlikhetsreform som dessutom vänjer dagens unga vid att se kollektivtrafiken som det naturliga färdmedlet även i framtiden. På så sätt bidrar reformen likaså till att öka kollektivtrafikens andel av de motoriserade resorna. Vi måste få fler att ställa bilen och ta bussen. Det är avgörande för klimatet.

Pensionärer är också en grupp där biljettpriset kan vara ett hinder för att resa med kollektivtrafiken och därmed begränsa tillgängligheten. Vänsterpartiet vill därför erbjuda fria resor för pensionärer i lågtrafik. Det skulle dessutom i viss mån bidra till minskad trängsel under högtrafik.

Våra krav:

✔ Priset på periodkorten och enkelbiljetterna ska sänkas till 2018 års nivå, 860 kronor för ett 30-dagars periodkort till fullt pris.

✔ Fria resor för barn och unga upp till 18 år.

✔ Fria resor för pensionärer i lågtrafik.

✔ Förläng SL-enkelbiljettens giltighetstid till 120 minuter

✔ Utred införande av nolltaxa.

Samma taxa och biljettsystem för all kollektivtrafik

Den kollektiva trafiken på vatten, skärgårdstrafiken, har idag sitt eget biljettsystem. Det innebär dyrare resor till sjöss samt att resenärerna som gör en resa med både SL och Waxholmsbolaget får lösa två biljetter. Det medför att de med sämre ekonomiska förutsättningar inte får tillgång till den stora och vackra del av vår region som skärgården utgör. Vidare är taxesystemet till sjöss krångligt och svårt att förstå sig på, vilket ytterligare försämrar tillgängligheten. Att resenärerna med pendelbåtarna reser med SL-biljetter spär på förvirringen ytterligare. Det dyra och krångliga biljettsystemet gynnar heller inte skärgårdens utveckling.

Det enda rimliga är att all kollektivtrafik i länet har samma biljettsystem, samt att ingen grupps resande begränsas. Alla måste ha rätt till samma tillgänglighet under samma villkor.

Våra krav:

- ✔ Inför samma biljett- och taxesystem för all kollektivtrafik.
- ✔ Inför ordinarie SL-taxa i skärgårdstrafiken året om.

Välkomnande och trygg kollektivtrafik

Kollektivtrafikens uppgift är att göra regionen tillgänglig för alla. Tillgång till fungerande kollektivtrafik är en förutsättning för att kunna delta i samhället. Därför ska alla känna sig välkomna i kollektivtrafiken och ha möjlighet att resa vart de vill i länet. Det är tyvärr inte fallet idag och det vill vi ändra på. Ett första steg är att göra den kollektivtrafik som finns välkomnande och trygg för alla.

För att resenärerna ska känna sig välkomna är det viktigt att de visas tillit. Därför vill vi införa öppna spärrlinjer och resenären visas förtroendet för att de har giltig biljett. På så sätt kan vi ta bort de hindrande och allt annat än välkomnande spärrarna och ha ombordstigning genom bussarnas alla dörrar, vilket i sig kortar restiden. Som en extra bonus förbättras även bussförarnas arbetsmiljö, när hot och våld i samband med biljettviseringen minskar.

En annan aspekt av att känna sig välkommen är miljön i kollektivtrafiken. Idag präglas den av kommersiella budskap, som för många inte upplevs som inkluderande och välkomnande. Vänsterpartiet vill att konsten ska få ökat utrymme och reklamen minska. Vårt mål är att kollektivtrafiken ska vara fri från kommersiella budskap. Innan vi nått dit kräver vi en mer kraftfull och etisk reklampolicy. För resenärernas och personalens trivsel ska våra gemensamma utrymmen vara fredade från diskriminerande, sexistisk och stereotyp reklam. SL ska också vara fri från fossil- och spelreklam.

Resenären har rätt att känna sig trygg i och kring kollektivtrafiken och trygghetsarbetet måste inriktas på resenärernas olika behov. Vi vill ha mer synlig personal i kollektivtrafiken och ett utökat samarbete med civilsamhället i och kring kollektivtrafiken. Personal på plats i systemet gör kollektivtrafiken tryggare och säkrare för alla. Därför är det viktigt att personal ombord på spårvagnarna återinförs, att de finns kvar på lokaltågen och pendeltågen och att det finns gott om personal på stationerna. I vissa

situationer kan det behövas ordningsvakter eller väktare. För att alla resenärer ska känna sig trygga måste all ordningspersonal som arbetar i kollektivtrafiken ha bra villkor, tillräcklig utbildning och under arbetsdagen ha tillgång till toalett, omklädningsrum, lunchrum och pausrum. Biljettkontrollerna kan tyvärr i sig skapa otrygghet. Både biljettkontrollanternas arbetsmiljö och förutsättningar för en bra arbetsmiljö måste förbättras.

Våra krav:

✔ Öppna spärrlinjer och påstigning genom bussarnas alla dörrar.

✔ Öka mängden konst och minska mängden reklam i kollektivtrafiken. De nya tunnelbanelinjerna ska vara reklamfria.

✔ Inför en reklampolicy för att stoppa sexistisk och stereotypiserande reklam samt fossil- och spelreklam.

✔ Återinför ombordpersonal på Tvärbanan, Nockebybanan och Nynäsbanan. Behåll befintlig ombordpersonal på Roslagsbanan och Saltsjöbanan samt tågvärdarna på pendeltågen.

Kombinerad mobilitet

För att göra kollektivtrafiken mer tillgänglig är det väsentligt att underlätta för resenärerna att ta sig till och ifrån kollektivtrafik, samt att kombinera olika trafikslag. Cykel- och gångvägar till och från stationer och hållplatser måste inkluderas i planeringen av kollektivtrafik. Säkra cykelparkeringar ska finnas nära kollektivtrafiken, och fordonen ska utformas för att möjliggöra att cyklar kan tas med ombord. Vi vill att Region Stockholm inför och samordnar ett regionalt lånecykelssystem tillsammans med kommunerna i regionen.

Våra krav:

✔ Utveckla ett regionalt lånecykelsystem integrerat med övrig kollektivtrafik.

✔ Underlätta att ta med cykel i kollektivtrafiken.

✔ Bygga säkra cykelparkeringar, tillåt cykel i kollektivtrafiken och inför ett regionalt lånecykelsystem.

✔ Vara pådrivande i arbetet med kombinerad mobilitet med ett ”hela resan”-perspektiv.

Tillgänglig kollektivtrafik

För att kollektivtrafiken ska vara tillgänglig för alla måste den anpassas för människor med olika normbrytande funktionsvariationer, ålder och kön. Fordon, vagnar och miljöer ska utformas så att de blir mer välkomnande, med öppna spärrlinjer i tunnelbanan och pendeltågstrafiken, samt med påstigning genom alla dörrar på bussarna. Vidare är det viktigt för tillgängligheten att rulltrappor och hissar fungerar, och vid avbrott ska det inkluderas i den kontinuerligt uppdaterade trafik- och störningsinformationen. Tillgång till toaletter behövs vid fler stationer. Utöver fysiska anpassningar av fordon, stationer, hållplatser och bryggor är det viktigt att det finns synlig personal på stationer, tåg och bussar som kan vägleda resenärerna, samt att ledsagartjänsten utvecklas och erbjuds för hela resan, från dörr till dörr, för de som behöver.

Våra krav:

✔️ Utvidga ledsagartjänsten för hela resan, från dörr till dörr.

✔️ Förbättra trafik- och störningsinformation. Hissar och rulltrappor ska inkluderas.

✔️ Förbättra underhållet av rulltrappor och hissar och ta tillbaka det i egen regi.

✔️ Förbättra tillgången på toaletter för resenärerna.

✔️ Förbättra belysningen i och kring kollektivtrafiken.

✔️ Säkerställ att det finns säkra utrymningsvägar på alla stationer anpassade för människor som har en funktionsnedsättning.

Färdtjänst

Alla de som har behov av och är beviljade färdtjänst har, till skillnad från övriga kollektivtrafikresenärer, begränsningar i antalet resor de får göra, och dessutom taxeregler som gör att längre resor än tre mil blir dyrare. Detta är djupt orättvist och diskriminerande, och slår mot en redan utsatt grupp i samhället. Färdtjänsten är en del av kollektivtrafiken och de som har rätt till färdtjänst ska kunna nyttja den på samma sätt som resenärer i den reguljära kollektivtrafiken. Därför måste vi snarast ta bort begränsningarna i antalet resor och den extra avgiften vid längre resor. Samma biljettpriser och taxebestämmelser ska gälla i färdtjänsten som i den övriga kollektivtrafiken.

Många resenärer känner sig otrygga när de använder sig av färdtjänsten. Många faktorer påverkar, men en pålitlig service med välutbildade förare som stannar kvar i yrket saknas idag. Detta åtgärdas bäst genom att regionen driver färdtjänsten i egen regi och därmed får kontroll över den. En organisation som hänger ihop från beställning till resans slut skapar bäst trygghet, inte bara för de som använder sig av färdtjänsten, utan även för de som arbetar inom den.

Våra krav:

- ✔ Fri tilldelning av resor för de som reser med färdtjänst och rullstolstaxi.
- ✔ Slopa den extra avgiften för färdtjänstresor längre än tre mil
- ✔ Säkerställ kvalitén i färdtjänsten genom att driva den i egen offentlig regi.

Trafik i offentlig regi – för allas bästa

Trängsel är ett stort problem och hindrar många att resa med kollektivtrafiken, både innan pandemin och under den. Idag är kollektivtrafiken uppsplittrad i många olika avtalsområden, och det går varken att flytta personal eller fordon mellan dessa om det skulle uppstå trängsel. Pandemin har bekräftat det vi länge hävdat; Ska trafiken kunna anpassas till resenärernas behov, måste regionen ha full kontroll över både fordon och personal. Då måste den drivas i egen regi med egna anställda. Vi vill därför ta tillbaka och driva kollektivtrafiken i egen offentlig regi för att ha kunskap om trängsel, behov och brister och kunna anpassa och planera trafiken därefter.

En för resenärerna väl fungerande kollektivtrafik kräver bra arbetsvillkor för personalen, vars yrkesstolthet är att ge och upprätthålla en god service för resenären, inte att spara pengar och skapa vinst åt ett företag. Personalen är den viktigaste tillgången och organisationen ska präglas av tillit till de anställdas kompetens. Dagens återkommande upphandlingar skapar osäkra anställningar och pressade arbetsvillkor, vilket också går ut över kvaliteten på trafiken.

I avvaktan på att trafiken drivs i egen regi, måste personalens arbetsvillkor förbättras. Vi vill att SL tar ett större ansvar för arbetsmiljö, utbildning och kompetensfrågor för all personal som arbetar i kollektivtrafiken. Tills egen regi är på plats, ska SL ställa krav på kollektivavtal, bra arbetsmiljö, kompetensutveckling, meddelarfrihet, tillgång till rastrum, personaltoalett etcetera. Trygga anställda ger en trygg kollektivtrafik. Det är SL:s ansvar att de som arbetar i kollektivtrafiken har trygga anställningar, bra villkor, tillräckligt många kollegor och en bra arbetsmiljö utan ensamarbete. Det ansvaret kan inte överlåtas helt på operatörerna och måste kravställas i all upphandling.

Skatte- och biljettintäkterna ska oavkortat användas till kollektivtrafiken. Idag går skattepengar till de upphandlade företagens vinster, ledning och administration. MTR:s avtal att sköta trafikeringen av tunnelbanan har genererat bolaget cirka 100 miljoner i privata vinster per år under tio år. Upphandlingar, överklaganden och kontrollsystem kostar dessutom mycket pengar. Om all kollektivtrafik drevs utan upphandlingar i egen regi skulle alla dessa pengar i stället komma resenärerna till godo, i form av bättre trafik.

Kollektivtrafiken är en samhällsviktig funktion. Samhällsviktiga funktioner ska inte åläggas privata aktörer att driva och ha ansvar för. Egen offentlig regi ger den rådighet och kontroll som krävs för smidig hantering av kriser och andra oförutsedda händelser. Med en central tjänstemannaorganisation skulle regionen ha en större kompetens och kontroll att utveckla trafiken och hantera trafikstörningar.

Våra krav:

✔ Ta i första hand tillbaka kollektivtrafiken och kringverksamheter i offentlig, egen regi när rådande avtal löper ut.

✔ Kräv fram till dess kollektivavtal, personalövergång, arbetsmiljö och meddelarfrihet vid upphandlingar av kollektivtrafik. Upphandlingarna ska göras mer transparenta och öppna för politisk insyn.

Elektrifiering

Självklart ska kollektivtrafiken i första hand drivas av el producerad från sol, vind och vatten, som är de mest miljövänliga energikällor vi har. Förbränningsmotorer är inte miljömässigt effektiva och har en verkningsgrad på bara på 40 procent, medan en elmotor i ett vägfordon har en verkningsgrad som är ungefär dubbelt så hög. Detta gäller även fordon som körs på förnybara bränslen, som inte heller är utan miljö- och klimatpåverkan.

Med elektriska trådbussar och bussar som laddar under färd In Motion Charging, (IMC) går det snabbt att införa ett klimatsmart system med hög kapacitet till en låg kostnad. Trådbussar erbjuder en kapacitetsstark, bekväm och kostnadseffektiv trafik, fri från buller och avgaser. Tillgängligheten för passagerarna är god och linjedragningen tillförlitlig. Vänsterpartiet vill införa trådbusstandard på de fem stomlinjerna i innerstaden. Då kan IMC-bussar som delvis går samma sträcka ladda från samma tråd.

Våra krav:

✔ Påskynda på elektrifieringen av bussflottan, fordonen inom färdtjänst- och rullstolstaxi, pendelbåtarna samt övrig kollektiv sjötrafik.

✔ Utred ett system med trådbussar på de fem stombusslinjerna i innerstaden, som möjliggör för IMC-bussar på kompletterande innerstadslinjer.

Personalen - den viktigaste resursen

Vårdpersonal och övriga medarbetare är den viktigaste resursen för att du som invånare ska få en bra hälso- och sjukvård samt en bra kollektivtrafik.

För att kunna rekrytera, behålla och utveckla personal måste regionen bli en bra arbetsgivare. Vänsterpartiet vill satsa på en offensiv personalpolitik, där vi förbättrar arbetsmiljön och lönerna för vår egen personal. På så sätt kan regionen lättare rekrytera och behålla medarbetare. Det blir i längden billigare och därför vill vi satsa en miljard extra på personalen.

Dagens blågröna politik innebär att regionen inte är en tillräckligt bra arbetsgivare. Det leder bland annat till personalomsättning och sjukskrivningar. Många som byter jobb är missnöjda med pressade arbetsvillkor, dåliga arbetstider och låga löner.

Hög personalomsättning medför stora kostnader. Rekrytering och introduktion kostar pengar. Vakanser leder till kostnader för inhyrd personal. Första halvåret år 2020 kostade den inhyrda personalen 370 miljoner kronor för regionen. Om specialiserad vårdpersonal går över till privatägd primärvård, innebär det också att specialistkompetens inte kommer till användning.

Löner och anställningsvillkor ska förbättras. Fast anställning och heltid ska fortsatt vara normen i regionens verksamheter. Lönepolitiken ska förbättras, så att det faktiskt lönar sig att stanna länge. Särskilt vårdpersonal med specialistkompetens måste få högre lön.

Vi utveckla både medarbetare och verksamheten genom att ge vårdpersonalen tillgång till relevant vidareutbildning med bibehållen lön. Vänsterpartiet vill ha en obligatorisk fortbildningstid på cirka 15 procent av arbetstiden. Vidareutbildning är särskilt viktigt inom primärvården, som ska ta över mycket vård från sjukhusen. Dagens produktionsstyrda ersättningssystem gör att allmänläkare i Region Stockholm har dåliga möjligheter till fortbildning, vilket på sikt försämrar primärvården. De privata vårdgivarna saknar inte sällan infrastruktur för att kunna erbjuda högkvalitativa utbildningsplatser.

Att förbättra vården är en viktig drivkraft för många vårdanställda. Tyvärr har regionen idag en tystnadkultur och det egna handlingsutrymmet för medarbetare och chefer minskar. Dagens alltmer detaljerade kontrollsystem ökar den administrativa bördan.

Vänsterpartiet vill i stället införa tillitsbaserad styrning, där vi bygger en kultur och arbetssätt med fokus på verksamhetens syfte och invånarnas behov. Regionen måste lyssna på medarbetare och fackförbund. Tystnadskultur måste motverkas. På så sätt verkar vi aktivt för att medarbetaren ska kunna, vilja och våga hjälpa invånarna.

Stressen måste minska och personalen måste få tid för återhämtning. För se till att personalen har tillräckligt med tid för patienterna vill vi anställa fler och öka grundbemanningen. På så sätt minskar vi också behovet av inhyrd personal och säkerställer att handledare finns för utbildning och introduktion av nya medarbetare. Genom att öppna stängda vårdplatser förbättras vården och arbetsmiljön för personalen. Dagens stängda vårdplatser leder till överbeläggning, minskad patientsäkerhet och stress.

Vänsterpartiets vision är sex timmars arbetsdag med bibehållen lön, vilket skulle förbättra hälsan och arbetsmiljön för personalen. Vi vill under 2022 påbörja arbetstidsförkortningen för utvalda grupper inom vården. Likaså vill Vänsterpartiet återta viktiga vårdstrukturer i offentlig regi, så vi kan säkra kompetensförsörjningen för framtiden.

Mycket av regionens verksamhet, hela kollektivtrafiken och verksamheter som drivs av privata vårdgivare, är upphandlad. Detta betyder att regionen inte har rådighet över personalens arbetsvillkor eller arbetsmiljö. För att kunna styra dessa frågor på rätt spår vill Vänsterpartiet driva verksamheterna i egen regi i första hand. I upphandlad verksamhet vill vi ställa bindande krav på arbetsvillkor och arbetsmiljö.

För att skapa en kollektivtrafik för alla vill vi:

✔️ Inför en personalmiljard;
- Höj ingångslönerna för specialistsjuksköterskor och undersköterskor.
- Erbjud betald specialistutbildning för undersköterskor.
- Alla anställda ska omfattas av kollektivavtal, även i privata vårdföretag.
- Inför ett system med permanenta lönetrappor för personal som kvarstannar i verksamheten för att säkerställa en god löneutveckling.

✔️ Ge mer resurser till akutsjukhusen i sjukhusavtalen så att de kan anställa mer sjukvårdspersonal och öppna stängda vårdplatser.

✔️ Extra resurser för att pressa tillbaka utbildnings- och forskningsskulden efter coronakrisen.

✔️ Säkerställ praktik och utbildningsplatser genom verksamhet i egen regi samt krav i avtal med privata utförare av regionens verksamhet.

✔️ Fastighetsbolaget Locum AB ska erbjuda fler personalbostäder.

✔️ Utred möjligheten att skriva av studielån för personal som har arbetat länge inom Region Stockholm.

Klimat, bostäder, utbildning och arbete

Vi lever i en alltmer ojämlik region som står inför många stora och svåra utmaningar. Coronapandemin har visat på viljan och möjligheterna att snabbt ställa om samhället. Låt oss ta vara på dessa nya erfarenheter och bygga ett mer hållbart och jämlikt samhälle! Alla i vår region ska ha lika möjligheter och det ska gå att leva i hela regionen. Klimatkrisen ska tacklas, segregationen ska byggas bort och de sociala klyftorna ska minska.

För att göra länet mer jämlikt vill vi:

- ✔ Utlysa klimatnödläge i regionen – ta klimatkrisen på allvar genom konkreta åtgärder!
- ✔ Ta ansvar för bostadsförsörjningen i hela regionen – bostad för alla!
- ✔ Storsatsa på utbildning och kompetensutveckling – för alla!

Klimat och miljö

Region Stockholm måste växla upp klimatarbetet och gå från ord till handling. Vänsterpartiet vill utlysa klimatnödläge som ett startskott för en handlingskraftig omställning. Det innebär att alla beslut som tas i regionen tas med klimatets bästa för ögonen. Leder ett beslut till negativ påverkan på klimatet så ska det inte tas.

Den vision som den styrande majoriteten har satt upp för regionen bygger på att ekonomisk tillväxt och ekologisk hållbarhet ska förenas, men det är i verkligheten inte möjligt, då tillväxt leder till utarmning av jordens resurser. Det är de rikaste i samhället som bidrar mest till klimatkrisen genom sina resvanor och sin konsumtion. Samtidigt är det de mest utsatta som drabbas först och hårdast av klimatkrisens effekter.

Klimatperspektivet måste integreras i hela Region Stockholms verksamhet och arbetet med klimatfrågor måste omfatta alla de utsläpp som orsakas av hur vi lever och arbetar i regionen. Regionen ska vara en förebild och leda arbetet med att hitta vägar till netto-0 utsläpp år 2040 genom en utsläppsbudget som anger den årliga minskningen av utsläppen av klimatgaser. Den ska vara bindande för regionen som organisation och vägledande för regionens samarbete med andra aktörer. Budgeten ska innehålla åtgärder som säkrar att koldioxidutsläppen minskar med i genomsnitt minst 16 procent per år. Även näringslivets ansvar bör tydliggöras. Vänsterpartiet vill ge regionens klimatkansli mer resurser för att kunna leda klimatarbetet i hela regionen.

Coronapandemin har fått många att ändra beteende. Fler har arbetat hemifrån och resor med både bil och flyg har minskat samtidigt som cyklingen har ökat. Vi behöver fortsätta denna omställning även efter coronakrisen. Region Stockholm behöver därför kraftigt begränsa flygresorna för både politiker och tjänstepersoner. Personer som representerar regionen ska inte nyttja södergående flyg, med undantag för Gotland. Bromma flygplats ska stängas och en ny klimatanpassad stadsdel med modern kollektivtrafik, grön profil och billiga hyresrätter skapas. Arlanda ska inte byggas ut. Fler godstransporter ska flyttas över till sjöfart och tåg. Regionen ska underlätta cykling genom ett aktivt ledarskap för säkra cykelparkeringar, möjlighet att ta med cykel i kollektivtrafiken och ett regionalt lånecykelsystem.

Produktionen av förnybar energi behöver öka i regionen. Region Stockholm ska snarast bygga solceller på egna tak i sjukvård och kollektivtrafik och aktivt bidra till att utveckla förnybar energi både på land och i vatten. Matkonsumtionen inom sjukvården och regionen i övrigt ska så långt som möjligt baseras på ekologisk och närproducerad mat från ett regionalt jordbruk. Vi vill att andelen växtbaserad mat ska öka och regionen ska sätt upp ett mål för detta.

Havsnivån stiger allt snabbare och kan i värsta fall redan till år 2050 påverka Mälaren och dess dricksvatten. Därför krävs att Regionens arbete med att säkra en ny regional vattentäkt (ledtid runt 25 år) snarast påbörjas. En regional plan för att hantera anpassningen i övrigt till en möjlig havsnivå till år 2100 på + 2,5 m måste påbörjas. Vattenreningen måste ytterligare förbättras och utsläppen av läkemedelsrester, hormoner och andra skadliga ämnen minska. Regionen bör påskynda det nationella arbetet med åtgärder för att rädda Östersjön genom syresättning av syrefria bottnar och för att motverka den pågående tiaminbristen.

Våra krav:

✔ Utlysa klimatnödläge och anta en utsläppsbudget som säkrar att koldioxidutsläppen minskar med i genomsnitt minst 16 procent per år

✔ Fastställa möjliga konsekvenser för regionen av den stigande havsnivån och vidta åtgärder för att i tid förebygga skador framförallt vad gäller regionens dricksvattenförsörjning och vattendistribution.

✔ Förändra resandet genom att begränsa flygande till Skåne och Göteborg och underlätta cykling genom att bygga säkra cykelparkeringar, göra det enklare att ta med cykeln i kollektivtrafiken och införa ett regionalt lånecykelsystem

Bostaden – en rättighet och ett regionalt ansvar

Ett av regionens allra största och mest växande problem är bristen på bostäder, i första hand hyresrätter. Senast i regionens rapport ”Efterfrågan på nya bostäder i Stockholmsregionen” konstateras att en majoritet av regionens hushåll med dagens villkor inte har råd med en nyproducerad bostad. Mer än en fjärdedel av regionens befolkning i åldersgruppen 18–30 upplever sig trångbodda och alltfler saknar trygghet i boendet. Bostadsbyggandet i regionen sker inte i den takt som krävs för att möta bostadsbristen. Tvärtom minskar många kommuner byggandet av hyresrätter och bostadssituationen för många av regionens invånare är förtvivlad.

En fungerande bostadsplanering är ett ansvar för samhället. Kommunerna ansvarar för byggandet men regionen har sedan förra året ett lagstadgat ansvar för regionens bostadsförsörjning. Regionen har överlåtit ansvaret på marknaden men måste nu återta det politiska ansvaret. Vänsterpartiet vill ha en strategi för bostadsförsörjningen samt ett bostadsförsörjningskansli under tillväxt- och regionplanenämnden med uppdrag att i samverkan med kommunerna se till alla inkomstgruppers bostadsbehov kan tillgodoses.

En av orsakerna till de höga kostnaderna för bostäder är de höga byggkostnaderna. De allra flesta bostadsbolag, såväl allmännyttiga som privata, saknar egen byggkompetens och hänvisas till en handfull stora byggherrar som sätter priserna. Det har visat sig att priserna kan pressas genom produktion i stora volymer och genom ökad serieproduktion. Vi vill undersöka möjligheterna att starta ett regionalt byggbolag som kan anlitas av olika bostadsföretag som därmed inte behöva anlita vinstdrivande byggbolag. Vi vill också utreda förutsättningarna för ett regionalt allmännyttigt bostadsbolag och vilka för- och nackdelar dessa skulle ha för de offentliga aktörernas möjligheter att ta sitt ansvar i bostadsförsörjningen.

Vänsterpartiet vill sätta upp mål för andelen hyresrätter som byggs i regionen. De ska ha rimliga och kollektivt förhandlade hyror. Vi avvisar alla förslag om marknadshyror som enbart gynnar fastighetsägarna. Samhället har ett ansvar för regleringen av hyresnivåerna, bland annat genom statliga subventioner för nybyggen.

Regionen ska ställa krav på kommunerna och i överenskommelser klargöra att de måste bygga bostäder som alla har råd med, samtidigt som påverkan på klimat och miljö minimeras. Bostäderna ska ha hög kvalitet och byggas enligt de normer som finns för tillgänglighet, ljudnivåer och övriga kvaliteter som skapar en god boendemiljö. Vi behöver också större variation i bostadsbeståndet med fler alternativa boendeformer som byggemenskaper och kollektivhus, ett viktigt sätt att också bryta den ökande ensamheten. I skärgårdskommunerna ska kommunerna inte tillåtas exploatera mark utmed stränderna – skärgården ska vara tillgänglig för alla.

Våra krav:

✔ Ta ansvar för den regionala bostadsförsörjningen, upprätta en strategi och inrätta ett kansli för att följa upp den.

✔ Utreda möjligheten att skapa ett regionalt ägt byggföretag och ett regionalt allmännyttigt bostadsbolag.

✔ Ställ krav på minimerad klimat- och miljöpåverkan vid bostadsbyggande.

Folkhälsa, utbildning och arbete

Trångboddhet, utbildningsnivå och låg inkomst är faktorer som ökar risken att bli allvarligt sjuk, vilket har tydliggjorts under covid-19 pandemin. Regionens folkhälsorapport 2019 visar att den relativa risken att dö i förtid har ökat för personer med låg inkomst. Det skiljer många år i medellivslängd mellan en kortutbildad person i Vårby i Huddinge och en högutbildad i Danderyd, enligt Karolinska institutets folkhälsoakademi. Utbildning och inkomst har betydelse för vår hälsa och hur länge vi lever.

Folkhälsan påverkar i hög grad av miljön och i vår region utsätts många för buller, luftföroreningar och ohälsosamma miljöer. Viktigt för folkhälsan är också att skapa möjligheter till friluftsliv och naturupplevelser som främjar det fysiska och psykiska hälsan.

Arbetslösheten ökar i spåren av pandemin och många unga har haft svårare att klara gymnasiet då undervisningen skett på distans. Andelen som saknar examen från gymnasieskolan har ökat. Regionen måste ansvara för att skapa möjligheter till nya utbildningsvägar. Det är viktigt att kunna vidareutbilda sig och utveckla sin kompetens under hela livet. En betydande del av kompetensutvecklingen kan ske på arbetsplatsen. Region Stockholm måste ta ansvar för att skapa möjligheter för fortbildning. Detta som en investering för att säkra regionens framtida personalbehov.

Vänsterpartiet vill ge regionen ökade resurser som reserveras för utbildning och kompetensförsörjning. Regionen behöver ta politiskt ansvar för möjligheten att yrkesväxla. Vi vill att regionen tar fram en plan så att det finns tillgång till yrkesutbildningar och kompetensutveckling i alla delar av regionen.

Ett tryggt arbete med en lön det går att leva på är en förutsättning för en god hälsa. För att få ett jämlikt och hållbart samhälle måste regionen agera för trygga anställningar med kollektivavtal och bra arbetsmiljö.

Våra krav:

✔ Ökade anslag till de utbildningsanordnare som idag får stöd av regionen, samt ökat stöd i form av att regionen erbjuder praktikplatser med mera.

✔ Agera för trygga anställningar och kollektivavtal i avtal med entreprenörer och kontakter med arbetsgivare i övrigt.

✔ Satsa på förebyggande folkhälsoarbete för att minska de ojämlika levnadsförhållandena.

Landsbygd och skärgård

Vänsterpartiet vill att hela regionen aktivt ska arbeta för att landsbygden ska leva och att all samhällsservice är rättvist fördelad. Regionens centralorter ska ha snabbförbindelse till omgivande centralorter och goda förbindelser till omgivande landsbygd, vilka tillgodoser invånarnas behov också kvällstid. Där buss saknas ska tillräcklig beställningstrafik finnas. Regionen ska verka för att statlig, regional och kommunal service samordnas. Dricksvattenförsörjning ska garanteras genom samordning av regionens olika vattenbolag, som också ska ansvara för lokala vattentäkter och eventuella avsaltningsanläggningar. Enskilda fastigheter ska anslutas till gemensamma avloppsanläggningar och undantagsvis ha god, enskild rening. Regionen ska verka för att nödvändig utbyggnad av elnät och IT-nät kommer till stånd så att alla fastboende, inklusive företag och distansarbetare, har möjlighet till en säker uppkoppling. Regionen ska verka för att jordbruk bedrivs med minsta möjliga klimatpåverkan och skogsbruk bedrivs så att lagring av kol maximeras och miljöpåverkan minimeras.

Skärgårdens utveckling ska så långt möjligt koncentreras till de så kallade kärnöarna genom detaljplaneläggning inriktad på dagens hamnar och bebyggelsecentra och förses med fullvärdiga Va-system. Strandskyddet ska värnas och respekteras. Tillräcklig reseservice ska finnas vid alla bryggor med passagerartrafik och bussturerna ska anpassas till de fastboendes behov. Passagerartrafiken med båt ska uppfylla samma krav på tillgänglighet som busstrafiken. Verksamheter som jordbruk och fiske liksom besöksnäring ska om så krävs kunna utvecklas på andra platser.

Skogsbruk i skärgården ska ske utan kalhuggning. Den planerade nationalparken i den obebodda ytterskärgården bör utökas och få bestämmelser som tillgodoser rimliga behov hos skärgårdens befolkning. Regionen ska i samarbete med skärgårdsstiftelsen, stat och kommun verka för inrättande av nya naturreservat där så behövs. Skärgårdens natur ska värnas samtidigt som den ska vara tillgänglig för alla invånare i regionen. Därför vill vi stärka Skärgårdsstiftelsen arbete med en satsning på att ge invånare som har med begränsade ekonomiska resurser tillgång till skärgården.

Våra krav:

✔ Regionens centralorter ska ha bra kollektivtrafik till omgivande centralorter och goda kollektiva förbindelser till omgivande landsbygd.

✔ Regionen ska verka för att statlig, regional och kommunal service samordnas i regionens centralorter.

✔ Dricksvattenförsörjningen i regionen ska garanteras.

✔ Regionen ska verka för att nödvändig utbyggnad av elnät och IT-nät kommer till stånd. Jordbruk och skogsbruk ska bedrivas med minsta möjliga klimatpåverkan.

✔ Passagerartrafiken med båt ska uppfylla samma krav på tillgänglighet som busstrafiken.

✔ Regionen ska i samarbete med skärgårdsstiftelsen, stat och kommun verka för inrättande av nya naturreservat. Skärgårdsstiftelsens arbete ska stärkas.

Kultur för yttrandefrihet, delaktighet och demokrati

Alltför många i vår region är utestängda från ett aktivt kulturliv samtidigt som kulturutövarna har mycket svåra villkor. Kultur är en självklar del av välfärden och en oundgänglig del av ett demokratiskt samhälle. Människors föreställningar präglas av den världsbild som förmedlas till dem via kultur och media, men också av förmågan att själva uttrycka sig och berätta sina historier. Låt oss skapa möjligheter för alla människor att både ta del av och skapa kultur, och ge de ekonomiska förutsättningarna för detta. Vi måste på alla sätt försvara yttrandefriheten och den konstnärliga friheten som idag hotas att beskäras från olika håll.

För en mer jämlik region vill vi:

✔ Att tillgången till kultur och kulturutövandet ska återspegla den mångfald av invånare som bor i regionen – alla former av kultur ska vara tillgängliga i hela Region Stockholm!

✔ Öka stödet till kulturutövare genom anslag, bidrag, lokaler och förmedlare.

✔ Ge ett rejält lyft i stödet till bildningsförbund och folkhögskolor för allas möjlighet till utbildning och personlig utveckling.

Kulturen har fortsatt behov av krisstöd

För regionens kulturliv innebar 2020 och större delen av 2021 en helt unik situation. Många människor har tvingats till långa perioder av sjukdom, isolering och avsaknad av socialt umgänge och för dem har kulturen betytt oerhört mycket. Stora delar av det publikberoende kulturlivet har mött detta och tillfälligt ställt om till ett digitalt utbud. Samtidigt har hela branschen ställts inför enorma ekonomiska problem. Inom en redan hårt pressad näring har många tusen artister, företagare och frilansare i nöjes- och kulturbranschen i ett slag förlorat hela sin försörjning. Effekterna kommer att vara långsiktiga även om restriktionerna gradvis upphör eftersom planeringstiderna är långa.

Utöver de nödvändiga och välkomna satsningarna från staten måste regionen anpassa sin kulturbudget efter denna verklighet. Regionen har ett ansvar för att dess invånare ska kunna möta ett levande kulturliv även i framtiden. Vi föreslår ett särskilt krisstöd på 15 miljoner kronor.

Våra krav:

✔ Uppfylla mål en i den regionala kulturstrategin som antogs av fullmäktige 2018.

✔ Särskilt utjämna de geografiska och sociala ojämlikheterna i tillgången till kultur i regionen.

✔ Skapa nödvändiga ekonomiska förutsättningar för kultur i hela regionen.

Kultur även utanför tullarna/tätorterna

Tillgången till och möjligheten att utöva kultur är ojämnt fördelad i regionen, både geografiskt och socioekonomiskt. Region Stockholm är en stor region med skilda geografiska förutsättningar, olika verksamheter och kommunikationer. För att vara en relevant och drivande kulturaktör i regionen idag och på lång sikt krävs en övergripande, överordnad och sammanhållen kulturstrategi. Fullmäktige antog 2018 en kulturstrategi med goda mål men de kan inte förverkligas med majoritetens budget. Vår region satsar minst i landet på kultur per invånare i landet och har långt kvar till att ens använda 1% av budgeten till kultur.

Vänsterpartiet verkar för en kulturell infrastruktur som innefattar landsort och tätort, olika socioekonomiska grupper, funktionsvarierade, män och kvinnor, barn och vuxna. Alla kulturyttringar ska få utrymme och resurser, inte minst de nationella minoriteternas kultur och kulturarv. Ett viktigt perspektiv är också kulturen som en del av stadsbilden och stadsmiljön.

Våra krav:

✔ Uppfylla målen i den regionala kulturstrategin som antogs av fullmäktige 2018.

✔ Särskilt utjämna de geografiska och sociala ojämlikheterna i tillgången till kultur i regionen.

✔ Skapa nödvändiga ekonomiska förutsättningar för kultur i hela regionen.

Stöd till folkbildningen

Inom bildningsförbunden och på folkhögskolorna träffas olika människor, kulturer, livsvillkor och intressen. Folkbildning betyder att människor möts, lär sig nya saker, upplever kultur och växer tillsammans. Genom folkhögskolekurser, studiecirklar och kulturarrangemang växer både demokratin och enskilda människors möjligheter att påverka sin egen vardag. Folkhögskolorna vänder sig särskilt till människor som saknar komplett grund- eller gymnasieutbildning, nyanlända och människor med funktionsvariationer som här får möjlighet att tillsammans med andra öka sin kunskap och bildning för personlig utveckling och delaktighet i samhället.

Region Stockholms stöd till bildningsförbund och länets 29 folkhögskolor är mycket viktigt Under den nuvarande krisen har många lidit stora ekonomiska förluster samtidigt som de kan få en ännu viktigare roll i bildnings- och utbildningsarbetet för de stora grupper som kommer att behöva nya kunskaper och färdigheter.

Folkhögskolorna delfinansieras av staten som kräver samfinansiering av regionerna. Statens andel har under de senaste åren ökat medan Region Stockholm inte svarat upp med ökade resurser. Bidragen fördelas av Folkbildningsrådet och då det har tillkommit flera folkhögskolor utan att bidraget ökat vilket skapat en bristsituation. När det gäller stödet till studieförbunden ligger Region Stockholm lägst i landet när det gäller stöd per invånare. 12 av regionens 26 kommuner ger inte längre något generellt stöd alls till studieförbunden. Det är viktigt att slå vakt om studieförbunden samtidigt som verksamheten måste kvalitetssäkras och följas upp på olika sätt så att det inte kan förekomma missbruk. Det är mycket positivt att det kommer att finans en bra strategi för folkbildningen i regionen men att den förutsätter väsentligt ökade resurser.

Våra krav:

✔ Lyfta fram den viktiga roll som folkbildningen har i regionen efter krisen.

✔ Utöka stödet till folkhögskolor och studieförbund med 25 miljoner kronor.

✔ Skapa en långsiktigt hållbar modell för mobilitetsersättningen till folkhögskolor utanför regionen.

Ökat stöd till kulturutövarna

Mer än hälften av landets kulturutövare är bosatta i Stockholmsregionen. Flertalet är frilansare med osäkra inkomster och villkoren för de flesta av dem var redan före pandemin svåra.

Inom det fria kulturlivet är ett överhängande problem brist på produktionslokaler, konstnärsateljéer och skenande hyreskostnader för scener. Region Stockholm äger ett stort antal fastigheter som i vissa lägen kan stå outnyttjade under kortare eller längre perioder i samband med ombyggnad. Vi vill att Region Stockholm ser över möjligheten att dessa lokaler kan erbjudas kulturlivet.

Offentlig konst är en viktig del av den gemensamma stadsmiljön och väcker ofta diskussion. Det är av största betydelse att denna diskussion inte drivs med dagspolitiska ideologiska utgångspunkter utan handhas med professionalism och respekt för den konstnärliga friheten.

Våra krav:

- ✔ Öka kulturstödet och scenkonststödet med 15 miljoner kronor för att möjliggöra att den fria kulturverksamheten kan växa och utvecklas
- ✔ Underlätta för konstnärer att få tillgång till lokaler och spelplatser.
- ✔ Försvara yttrandefriheten och den konstnärliga friheten.

Kulturen inom hälso- och sjukvården

Kultur och konst berikar människors liv och kan bidra till förbättrad hälsa. Det är vetenskapligt belagt att kultur har en viktig hälsofrämjande roll. Kultur som en del av behandling och rehabilitering har nått framgångsrika resultat men är idag alltför ofta tidsbegränsade projekt. Arbetet med detta kräver långsiktighet, att viktiga erfarenheter tas till vara och att verksamheten är kontinuerlig. Glädjeverkstan och dess clowner har funnits sedan 1998 och träffar cirka 25 000 barn och föräldrar per år men får endast projektstöd från år till år.. Patientgrupper inom psykiatrin ska också ges bättre möjligheter att ta del av kultur. Den nya inriktning av stödet som infördes 2021 ska inte innebära att dagens möjligheter att boka kulturprogram till olika verksamhets försvinner. Det finns behov av båda modellerna. .

Vid byggnationen av nya vårdmiljöer avsätts oftast ca 1–2 procent för att gå till kultur och konstnärlig gestaltning som har visat sig ha mycket stor betydelse för patienter och personal. Det bör också vara möjligt att avsätta resurser för detta vid upprustning av befintliga vårdmiljöer.

Våra krav:

- ✔ Öka stödet till kultur i vården med 5 miljoner kronor.
- ✔ Satsa mer på kultur som en behandlingsmetod inom hälso- och sjukvården.
- ✔ Genomföra kultursatsningar riktade till patientgrupper inom psykiatrin.
- ✔ Bevara möjligheten att boka enskilda kulturprogram till vårdmiljöer.

Gör kulturen mer tillgänglig för alla – använd kollektivtrafiken!

Trots goda kulturpolitiska mål är det fortfarande många som inte kommer i kontakt med kultur och konstnärlig verksamhet. Tydliga påverkande faktorer är utbildning, klass och bostadsort. I vår region är kultursatsningarna mycket ojämnt fördelade och en stor del av kulturutbudet är centrerat till Stockholms innerstad.

Ett viktigt verktyg för att nå ut till alla invånare är regionens kollektivtrafik. Konsten i tunnelbanan är en världskänd satsning som dagligen uppskattas av väldigt många resenärer. Vi vill även införa konstnärlig gestaltning på pendeltåg, bussar och vid busshållplatser samt ge utrymme för kulturinformation inom hela kollektivtrafiken samtidigt som den kommersiella reklamen minskas.

Att ha möjligheten att transportera sig till olika kulturscener är en förutsättning för kunna ta del av utbudet. Vi vill att förskolor och skolor i regionens ytterområden ska få möjlighet att beställa ”kulturbussar” till skolan som tar elever och pedagoger direkt till kulturaktiviteten. Idag är det i många fall alltför krångligt och tidsödande för att rymmas inom skolverksamheten.

Andra sätt att tillgängliggöra kultur för alla i samband med resor kan vara att erbjuda någon form av ”kulturpaket” där man kan betala sin resa med kollektivtrafiken i samband med att man bokar vissa kulturevenemang eller att trogna kollektivtrafikresenärer kan få erbjudanden om rabatter till ett antal kulturupplevelser i regionen.

Att göra kultur tillgänglig handlar självklart om att underlätta för människor med funktionsvariationer att kunna tillgodogöra sig kulturupplevelser på lika villkor. Vänsterpartiet vill därför se till att fler föreställningar och kulturupplevelser språk-, syn- och hörseltolkas.

Våra krav:

✔ Initiera projekt med konstnärlig gestaltning och kulturinformation inom pendeltåg, bussar och busshållplatser.

✔ Ge förskolor och skolor möjlighet att beställa kulturbussar.

✔ Utöka möjligheterna till språk-, syn- och hörseltolkning på kulturevenemang.

Lokaler och fastigheter

För att du som invånare ska kunna erbjudas den bästa vården och kollektivtrafiken krävs att regionen har tillgång till ändamålsenliga lokaler och fastigheter som håller en god hygienisk standard. Vi menar att de lokaler som används i regionens verksamhet också ska ägas av regionen. Detta handlar dels om att spara pengar, dels för att snabbt kunna garantera tillgången till lokaler, möjlighet att snabbt anpassa lokalerna och för att säkerställa långsiktigt underhåll. Vi tror att det blir billigast och bäst för invånarna. De blågröna har under 15 år ägnat sig åt marknadsexperiment. Exempelvis att regionen tvingas hyra de lokaler man tidigare ägt. OPS-lösningen (Offentlig-Privat Samverkan) Nya Karolinska är ett annat exempel på misslyckat marknadsexperiment.

Fördelen med att själv äga sina lokaler är också att miljöanpassningen kan ske mer effektivt, när frågan inte behöver lösas i förhandlingar med privata värdar. Genom eget ägande får vi de bästa verktygen för att främja miljön och minska energiförbrukningen i den egna verksamheten. Vänsterpartiet vill certifiera regionens byggnader enligt LEED och/eller Miljöbyggnad. Genom certifiering får regionen ett systematiskt arbetssätt för att förbättra byggnaders miljöprestanda och en extern granskning av det egna arbetet.

Vänsterpartiet vill endast undantagsvis att regionens fastigheter, byggnader och lokaler säljs. Det finns tydliga ekonomiska fördelar med att själv äga, i stället för att hyra från en privat aktör. Det gäller särskilt egna fastigheter där regionen själv bedriver verksamhet. Vänsterpartiet menar också att äga de egna verksamhetslokalerna också har andra fördelar för påverkansmöjligheter och flexibilitet. Dessutom säkerställs att regionen har tillgång till lokalerna långsiktigt.

Bygg och fastighetssektorn står för en betydande del av Sveriges totala energianvändning. År 2018; cirka 105 TWh eller cirka 33 procent av Sveriges totala energianvändning. Regionens byggnader och anläggningar behöver också energieffektiviseras på olika sätt, för att gynna regionekonomin och miljön. Genom i huvudsak eget ägande kan vi satsa långsiktigt och ta hänsyn till den långsiktiga miljöpåverkan från början till slut i alla nya investeringsprojekt. På så sätt kan insatser för miljön lättare riktas till rätt område. Om det är lämpligt utifrån miljömässiga och ekonomiska parametrar bör regionens byggnader förses med solceller på tak eller andra lämpliga utrymmen. På så vis skulle ren solenergi kunna användas i våra verksamheter, vilket skulle minska behovet av att köpa el.

Våra krav:

✔ Byggnader ska certifieras enligt LEED och/eller Miljöbyggnad

✔ Inför livscykelanalyser i alla investeringsprojekt.

✔ Energieffektivisera befintliga byggnader och anläggningar.

✔ Bygg solceller på Region Stockholms byggnader.

✔ Genomför energieffektiviserande åtgärder och satsningar på solenergi och vindkraft.

✔ Utred om lokaler och fastigheter, som står outnyttjade under kortare eller längre perioder, tillfälligt kan erbjudas kulturlivet för nyttjande.

Service i egen regi

Den beställar-utförarmodell som tillämpas i regionen leder till ökad byråkrati och administrativa kostnader. Vänsterpartiet vill därför införa en modell som bygger mer på samarbete och utveckling. Vänsterpartiet ser också fördelar med att regionen bedriver servicearbete i egen regi. Vi tror nämligen att förutsättningarna för samarbete och utveckling blir bättre i egen regi. Det finns också en risk att den vinstdrivande aktören måste kompromissa med kvalitet och/eller arbetsvillkor för att kunna hålla konkurrensmässiga priser. Rengöring och underhåll är områden som regleras av hälso- och sjukvårdslagen. Så kallade Facility Management (FM) som är hanteringen av allt som rör skötseln av fastigheter, som fastighetsservice, lokalvård, kontorsservice, konferensservice, telefoni och kundtjänst, säkerhet och produktionsservice är exempel på vad som bör bedrivas i egen regi.

Våra krav:

✔ Vänsterpartiet vill lämna beställar-utförarmodellen.

✔ Servicefunktioner som bäst utförs i egen regi, men idag är upphandlade, bör tas över av serviceförvaltning när avtalstiden går ut.

✔ Regionen ska utreda om färre konsulttjänster kan upphandlas, genom att stärka den egna kompetensen i den egna organisationen.

Transparens och ökade ambitioner i bolagen

Insyn och transparens ska prägla regionens bolag. Styrelserna för akutsjukhusen och andra betydelsefulla bolag ska bestå av politiskt förtroendevalda. På så sätt ger vi invånarna större möjlighet till insyn och att utkräva ansvar.

Då Region Stockholms organisation inom hälso- och sjukvården och trafiknämnden har en tydlig beställarfunktion, bör redovisningen av verksamheterna upprättas så att det är möjligt att bedöma huruvida verksamheten är effektiv ur beställarens synpunkt. Det är också grundläggande att revisionen synliggör hur regionen arbetar för att uppnå Parisavtalets åtagande.

Mål och ekonomiska krav för verksamheten fastställs årligen av regionfullmäktige. Styrelsen och ledningen ansvarar för att de fastställda målen uppnås inom ramen för de ekonomiska kraven. Ägardirektiven bör beslutas i särskild ordning av regionfullmäktige inför varje år. Innehållet i nuvarande ägardirektiv bör revideras med flera styrningskrav.

Våra krav:

✔️ Samtliga bolag ska sträva efter att verksamheten bedrivs på ett miljömässigt hållbart sätt.

✔️ Uppföljning av bolagen ska ske i regionstyrelsen och i regionfullmäktige.

✔️ Bolagen ska redovisa hur jämställdheten ser ut samt hur den utvecklas. Bolagen ska ha krav på sociala hänsyn i sin verksamhet.

✔️ Bolagen ska ha kollektivavtal för sina anställda. Bolagen ska vid upphandlingar kräva att de upphandlade företagen bedriver en miljömässigt hållbar verksamhet samt tillämpar kollektivavtal för sina anställda.

✔️ Bolagen ska i sin verksamhet arbeta aktivt för att minska sina nettoutsläpp av koldioxid. Beräknade kostnader ska inarbetas i bolagets investeringsbudget och resultaten av åtgärderna ska redovisas årligen.

✔️ Integrera ett jämställdhetsperspektiv i alla led av beslutsfattande, planering och utförande av verksamheten.

✔️ Integrera tillgänglighetsperspektivet i verksamheten.

✔️ Arbeta för en fossilbränslefri organisation 2030 genom att fasa ut användningen av fossil energi i egen och upphandlad verksamhet.

✔️ Minska regionkoncernens klimatpåverkan genom ökad andel ekologiska och klimatsmarta livsmedel i verksamheterna, minskat matsvinn, ökad insamling av matavfall.

✔️ Successiva krav på fossilfria fordon i upphandlingar, med sikte på en fossilfri fordonsflotta 2030.

✔️ Bedriva ett aktivt barnrättsarbete och därmed leva upp till barnkonventionen

✔️ Arbeta aktivt mot diskriminering, kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier eller repressalier.

✔️ Säkerställa rimliga förutsättningar för chefer att utöva ett närvarande ledarskap med fokus på kvinnodominerade yrken.

✔️ Att utifrån personalpolicy samt andra riktlinjer och program säkerställa att bolaget är en attraktiv arbetsgivare.

✔️ Prioritera stöd till chefer i det systematiska arbetsmiljöarbetet, liksom kompetensutveckling för både medarbetare och chefer, för att öka kunskapen om organisatorisk och social arbetsmiljö.

Vänsterpartiets förslag till budget

I nedanstående tabeller hittar ni Vänsterpartiets viktigaste satsningar. Observera att listan inte är fullständig.

Satsningar på hälso- och sjukvård

Nya och utökade anslag	Belopp i miljoner kronor		
	År 2022	År 2023	År 2024
Utökat anslag vårdcentraler och basal hemsjukvård och återinförande av husläkarjourer	500	500	400
Införa tak för antal patienter per läkare på vårdcentraler i områden med stor ohälsa	37	73	73
Nya sjukhusavtal utan effektiviseringskrav samt årlig uppräkning med 3%.	1 100	1 100	800
• Satsning på Avancerad sjukvård i hemmet (ASIH) • Projekt där ett sjukhus samlar ASIH och sjukhusvård i samma organisation	150	100	75
Förlossningsvård • Ökad kapacitet att kunna genomföra 1 000 fler förlossningar. • Införande av koncept liknande ”Min barnmorska” i hela regionen	130	130	130
Kvinnohälsa och HBTQI • Utbildning av vårdpersonal i kvinnofrid • Satsning på regionens kvinnojourer. • HBTQi-utbildning av vårdpersonal	26	26	13
• Inrättande av en akademisk vårdcentral med särskilt fokus på kvinnors hälsa.	1	10	20
Inrättande av ett regioncentrum för specialiserad vård av barn och vuxna som utsatts för sexuella övergrepp.	50	50	40
Geriatrisk vård • Geriatrisk klinik med 50 vårdplatser på Södersjukhuset	60	120	120

Personalmiljard • Höjda ingångslöner • Betald specialistutbildning • Arbetstidsförkortning med bibehållen lön för utvalda grupper • Alla anställda ska omfattas av kollektivavtal, även i privata vårdföretag. • Inför ett system med lönetrappor för personal som kvarstannar	1 000	1 000	1 000
Säkerställa vård för papperslösa, EU-migranter, asylsökande, även tandvård (information och utbildning till personal)	10	5	5
Utveckla Folktandvården uppsökande verksamhet socioekonomiskt utsatta områden och barn och särskilt utsatta grupper.	10	10	5
Personer med psykisk ohälsa och beroendesjukdom ska erbjudas förmånlig tandvård för bättre munhälsa.	10	10	5
Inrättande av två tvärprofessionella post-covidmottagningar som utreder och behandlar patienter med långtgående besvär samt stötta primärvården.	50	50	25
Utökat anslag till Hälso- och sjukvårdsnämnden (HSN)	0	60	135
Satsning på Kommunalförbundet för sjukvård och omsorg i Norrtälje (höjd medlemsavgift)	150	125	125
Satsning på ett hjärt - och kärlcentrum vid Södertälje sjukhus	20	20	20
Satsningen på Stockholms läns sjukvårdsområde (sänkta resultatkrav)	182	193	0

Sänkta avgifter inom hälso- och sjukvård

Nya och utökade anslag	**Belopp i miljoner kronor**		
	År 2022	**År 2023**	**År 2024**
Bibehållen nuvarande avgifter inom tandvården	10	10	10
Bibehålla patientavgifter inom primärvården	200	200	200
Ta bort avgiften för akuta besök för barn	9	9	9
Ta bort avgiften på hjälpmedel för människor med funktionsvariationer och kroniska sjukdomar.	73	73	75

Satsning på psykiatri och psykisk ohälsa

Nya och utökade anslag	Belopp i miljoner kronor		
	År 2022	År 2023	År 2024
2 avdelningar psykiatrisk sluten- samt beroendevård för kvinnor och transpersoner	36	72	72
Stärk primärvården med psykologer för att bli en del av första linjens psykiatri	111	100	75
Stärk resurserna till psykiatri för barn och unga	200	200	200

Billigare och bättre kollektivtrafik

Nya och utökade anslag	Belopp i miljoner kronor		
	År 2022	År 2023	År 2024
Sänkt SL-taxa (månadskort och enkelbiljetter)	700	700	400
Fri kollektivtrafik för barn och ungdom upp till 18 år	340	340	340
Fri kollektivtrafik pensionärer (lågtrafik)	200	200	200
Införande av fritt antal resor i färdtjänsten	200	200	200
Slopad tremilsgräns inom färdtjänsten	22	22	22
Nytt trafikavtal med justare villkor för anställda (kommande upphandlingar)	360	360	360
Införande av ett gemensamt taxesystem för både SL och Waxholmsbolaget.	40	40	40

Övriga områden

Nya och utökade anslag	Belopp i miljoner kronor		
	År 2022	År 2023	År 2024
Satsning på arbetsmarknad, utbildning och kompetensutveckling (satsningar inom Tillväxt- och regionplanenämndens område)	10	10	10
Stärka skärgårdsstiftelsen arbete	3	3	3
Stärka regionens arbete inom bostadsförsörjing – Inrättande av ett ett bostadsförsörjningskansli.	2	2	2
Förstärka klimatkansliet med ytterligare resurser.	10	10	10
Satsning på folkbildnining	25	25	25
Krisstöd Kulturen	15	0	0
Ökat kulturstöd	15	15	15
Utreda möjligheten att erbjuda fler personalbostäder och miljöcertifiering av bostäder.	3	0	0
Satsning på kultur inom vården	5	5	5

Tabellverk Vänsterpartiets förslag till budget 2022 samt plan för åren 2023–2024

Skatteintäkter

Region Stockholms skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning	Utfall	Budget	Budget	Ändring	Plan	Plan
Mkr	**2020**	**2021**	**2022**	**B22/21**	**2023**	**2024**
Skatteintäkter	77 392	79 703	89 097	11,8%	92 249	93 103
Generella statsbidrag	9 132	7 226	7 379	2,1%	7 600	7 828
- varav läkemedelsförmånen	6 701	7 226	7 379	2,1%	7 600	7 828
- varav övriga generella statsbidrag	2 432	0	0		0	0
Kommunalekonomisk utjämning	-3 504	-1 747	-2 572	47,2%	-3 711	-4 296
- varav inkomstutjämning	-1 489	-1 739	-2 317	33,2%	-2 288	-2 352
- varav kostnadsutjämning	-1 448	-789	-1 543	95,5%	-1 884	-2 116
- varav regleringsbidrag/avgift	-567	781	1 287	64,8%	462	172
Summa skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning	**83 020**	**85 182**	**93 904**	**10,2%**	**96 138**	**96 636**
Förändring från föregående år, mkr		2 162	8 722		2 234	498
Förändring från föregående år, procent		2,6%	10,2%		2,4%	0,5%
Budget 2021		85 182	87 704		90 857	
Differens			6 200		5 282	
Varav Budget 2020 utjämning		-1 747	-2 909		-3 640	
Differens			337		-71	

Resultaträkning

	Utfall	Budget	Budget	Ändring	Plan	Plan
Mkr	**2020**	**2021**	**2022**	**B22/21**	**2023**	**2024**
Verksamhetens intäkter	**29 794**	**28 605**	**27 620**	**-3,4%**	**26 494**	**27 235**
Personalkostnader och inhyrd personal	-33 507	-36 357	-40 179	10,5%	-40 542	-40 880
Köpt hälso- och sjukvård, tandvård, mm.	-23 874	-23 145	-24 487	5,8%	-24 489	-24 954
Köpt trafik	-14 697	-15 724	-16 314	3,8%	-16 636	-17 051
Övriga kostnader	-27 933	-29 294	-30 966	5,7%	-30 254	-30 423
Verksamhetens kostnader	**-100 011**	**-104 520**	**-111 946**	**7,1%**	**-111 921**	**-113 308**
Avskrivningar	-6 589	-7 200	-7 256	0,8%	-7 623	-8 031
Verksamhetens nettokostnader	**-76 806**	**-83 116**	**-91 582**	**10,2%**	**-93 050**	**-94 103**
Skatteintäkter	77 392	79 703	89 097	11,8%	92 249	93 103
Generellt statsbidrag	9 132	7 226	7 379	2,1%	7 600	7 828
Utjämningssystemet	-1 619	-1 747	-2 572	47,2%	-3 711	-4 296
Summa samlade skatteintäkter	**84 905**	**85 182**	**93 904**	**10,2%**	**96 138**	**96 636**
Verksamhetens resultat	**8 099**	**2 066**	**2 322**		**3 088**	**2 533**
Finansiella intäkter	78	45	44	-3,3%	33	16
Finansiella kostnader	-2 375	-2 111	-2 291	8,5%	-2 407	-2 528
Resultat efter finansiella poster	**5 802**	**1**	**75**		**714**	**21**
Extraordinära poster	0	0	0		0	0
Årets resultat	**5 802**	**1**	**75**		**714**	**21**

Balansräkning

Mkr	Utfall 2020	Prognos 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Tillgångar					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	369	459	638	742	822
Materiella anläggningstillgångar	126 027	132 508	142 846	152 139	159 744
Finansiella anläggningstillgångar	1 199	1 194	1 193	1 193	1 193
Summa anläggningstillgångar	**127 595**	**134 162**	**144 677**	**154 074**	**161 759**
Omsättningstillgångar					
Övriga omsättningstillgångar	10 247	10 574	9 310	7 907	8 115
Kassa och bank	4 012	3 715	3 715	3 715	3 715
Summa omsättningstillgångar	**14 259**	**14 289**	**13 026**	**11 622**	**11 830**
Summa tillgångar	**141 854**	**148 451**	**157 702**	**165 696**	**173 589**
Eget Kapital					
Årets resultat	5 802	-1 261	75	714	21
Övrigt eget kapital	13 068	18 567	16 815	17 390	18 668
Summa eget kapital	**18 870**	**17 306**	**16 890**	**18 104**	**18 689**
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	31 604	35 217	37 430	39 486	42 130
Andra avsättningar	1 307	698	714	714	714
Summa avsättningar	**32 911**	**35 915**	**38 144**	**40 200**	**42 844**
Skulder					
Långfristiga skulder lån och leasing	42 254	44 939	47 911	47 913	47 989
Övriga långfristiga skulder	17 622	19 619	23 721	28 725	33 850
Summa långfristiga skulder	**59 876**	**64 558**	**71 632**	**76 638**	**81 839**
Kortfristiga skulder	**30 197**	**30 672**	**31 036**	**30 754**	**30 217**
Summa skulder	**90 073**	**95 229**	**102 668**	**107 392**	**112 056**
Eget kapital, avsättningar och skulder	**141 854**	**148 451**	**157 702**	**165 696**	**173 589**
Soliditet	13,3%	11,7%	10,7%	10,9%	10,8%

Kassaflödesanalys

Mkr	Utfall 2020	Prognos 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Årets resultat	1 383	-1 261	75	714	21
Avskrivningar	6 589	6 946	7 256	7 623	8 031
Avsättningar, övrigt	207	2 702	786	3 609	3 923
Kassaflöde före förändring av rörelsekapital	**8 179**	**8 387**	**8 118**	**11 946**	**11 974**
Förändring av rörelsekapital	197	147	1 628	1 121	-744
Kassaflöde från den löpande verksamheten	**8 376**	**8 534**	**9 746**	**13 067**	**11 230**
Investering i anläggningstillgångar	-12 211	-13 767	-16 969	-18 304	-16 667
Försäljning av anläggningstillgångar	735	900	0	0	0

Kassaflöde efter investeringar	**-3 100**	**-4 333**	**-7 223**	**-5 237**	**-5 437**
Nettoökning långfristiga upplåning	1 361	2 151	2 972	2	76
Erhållna bidrag/medfinansiering	1 650	2 531	4 252	5 234	5 361
Summa förändring av likvida medel	**-89**	**350**	**0**	**0**	**0**

Finansieringsbudget

	Utfall	Prognos	Budget	Plan	Plan
Mkr	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Investeringar	12 211	13 767	16 969	18 304	16 667
Finansiering egen likviditet	-8 376	-8 534	-9 746	-12 876	-11 230
Medfinansiering	-1 650	-2 531	-4 252	-5 234	-5 361
Lån- och leasingfinansiering	-2 185	-2 702	-2 971	-3	-76
Resultat	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Självfinansieringsgrad	*126%*	*76%*	*82%*	*100%*	*100%*

Anslag

	Utfall	Budget	Budget	Ändring	Plan	Plan
Mkr	**2020**	**2021**	**2022**	**B22/21**	**2023**	**2024**
Hälso- och sjukvårdsnämnden	65 329	67 027	72 380	8,0%	74 144	75 522
Vårdens kunskapsstyrningsnämnd	488	543	559	3,0%	576	593
Patientnämnden	32	32	33	3,0%	34	35
Trafiknämnden	9 804	10 137	11 884	17,2%	12 211	12 279
varav trafikförvaltningen	*9 794*	*10 117*	*11 841*	*17,0%*	*12 161*	*12 217*
varav förvaltning för utbyggd tunnelbana	*10*	*20*	*43*	*115,0%*	*50*	*62*
Färdtjänstnämnden	1 226	1 226	1 448	18,1%	1 448	1 448
Kulturnämnden	540	540	615	13,8%	615	630
Tillväxt- och regionplanenämnden	187	187	211	13,0%	208	214
Regionstyrelsen	2 520	2 626	2 673	1,8%	2 679	2 679
Fastighets- och servicenämnden	48	7	3	-57,1%	0	0
Klimat- och hållbarhetsnämnden	0	0	36	-	37	38
Revisorskollegiet	35	36				
Summa anslag	**80 208**	**82 361**	**89 877**	**9,1%**	**91 986**	**93 476**

Resultatkrav

	Utfall	Budget	Budget	Plan	Plan
Mkr	**2020***	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Hälso- och sjukvård					
Hälso- och sjukvårdsnämnden	253,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Vårdens kunskapsstyrningsnämnd	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Patientnämnden	1,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Kommunalförbundet sjukvård och omsorg i Norrtälje	62,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stockholms läns sjukvårdsområde	228,7	225,0	50,0	50,0	245,0
Karolinska Universitetssjukhuset	73,2	83,0	42,0	42,0	45,0
Södersjukhuset AB	66,5	15,0	15,0	15,0	15,0
Danderyds Sjukhus AB	18,6	11,0	11,0	11,0	11,0
Södertälje Sjukhus AB	94,9	4,0	4,0	4,0	4,0
S:t Eriks Ögonsjukhus AB	9,4	10,0	10,0	10,0	10,0
Folktandvården Stockholms Län AB	112,5	112,5	83,6	83,6	83,6
Ambulanssjukvården i Storstockholm AB	30,5	9,0	6,0	3,0	3,0
Tobiasregistret AB (tid. Stockholm Care AB)	-7,5	0,0	0,0	0,0	0,0

MediCarrier AB	36,6	1,0	1,0	1,0	1,0
Hälso- och sjukvård totalt	**981,1**	**470,5**	**222,6**	**219,6**	**417,6**
Kollektivtrafik					
Trafiknämnden	-1 096,2	0,0	0,0	0,0	0,0
- varav Trafikförvaltningen	*14,1*	*0,0*	*0,0*	*0,0*	*0,0*
- varav Förvaltning för utbyggd tunnelbana	*-7,3*	*0,0*	*0,0*	*0,0*	*0,0*
AB Storstockholms Lokaltrafik	-1 114,8	404,0	404,0	404,0	404,0
- varav AB SL Finans	*0,0*	*0,0*	*0,0*	*0,0*	*0,0*
- varav SL Nya Tunnelbanan AB	-	-	*0,0*	*0,0*	*0,0*
- varav Waxholms Ångfartygs AB	*-39,3*	*4,0*	*4,0*	*4,0*	*4,0*
Färdtjänstnämnden	376,6	4,0	4,0	4,0	4,0
Kollektivtrafik totalt	**-719,6**	**408,0**	**408,0**	**408,0**	**408,0**
Kultur					
Kulturnämnden	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Stockholm Film AB	-	-	0,0	0,0	0,0
Kultur totalt	**1,5**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Tillväxt- och regionplanenämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Regionstyrelsen	564,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Klimat- och hållbarhetsnämnden	-	-	0,0	0,0	0,0
Fastigheter och service					
Fastighets- och servicenämnden	1 096,8	549,0	599,5	620,4	620,4
varav serviceförvaltningen	*70,9*	*5,0*	*6,0*	*7,0*	*7,0*
varav fastighetsförvaltningen	*1 025,9*	*544,0*	*593,5*	*613,4*	*613,4*
Locum AB	13,3	7,0	3,5	4,0	4,0
Fastigheter och service totalt	**1 110,1**	**556,0**	**603,0**	**624,4**	**624,4**
Övriga					
Revisorskollegiet	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Landstingshuset Stockholm AB	-107,8	-18,0	-18,0	-18,0	-18,0
AB SLL Internfinans	5,5	1,0	1,0	1,0	1,0
Koncerngemensamma funktioner					
Skadekontot	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Koncernfinansiering	3 876,8	-1 416,6	-1 141,5	-520,9	-1 412,4
Koncernjusteringar	90,1				
Totalt	**5 801,6**	**0,9**	**75,1**	**714,2**	**20,7**

**Avser resultat före bokslutsdispositioner och skatt, justerat för kostnadseffekt för förändrad diskonteringsränta för pensioner hos bolagen.*

Per nämnd/verksamhet

Hälso- och sjukvårdsnämnden

	Utfall	Budget	Budget	Ändring	Plan	Plan
Mkr	2020	2021	2022	B22/21	2023	2024
Intäkter	65 363	72 687	76 326	5,0%	77 395	78 792
- varav anslag	*62 138*	*67 027*	*72 380*	*8,0%*	*74 144*	*75 522*
- varav statsbidrag	*2 104*	*2 335*	*1 822*	*-22,0%*	*1 837*	*1 871*
Köpt vård	-54 263	-61 235	-64 992	6,1%	-66 276	-67 175
Läkemedelsförmånen	-5 906	-6 885	-7 300	6,0%	-7 741	-8 117
Övriga kostnader inkl. finansnetto	-5 137	-4 566	-4 034	-11,7%	-3 378	-3 499
Summa kostnader	*-65 306*	*-72 687*	-76 326	5,0%	*-77 395*	*-78 792*
Resultat	**57**	**0**	**0**		**0**	**0**

Vårdens kunskapsstyrningsnämnd

	Utfall	Budget	Budget	Ändring	Plan	Plan
Mkr	2020	2021	2022	B22/21	2023	2024
Intäkter	428	543	559	3,0%	576	593
- varav anslag	*428*	*543*	*559*	*0*	*576*	*593*
Kostnader	-384	-543	-559	3,0%	-576	-593
Resultat	**44**	**0**	**0**		**0**	**0**

Patientnämnden

	Utfall	Budget	Budget	Ändring	Plan	Plan
Mkr	2020	2021	2022	B22/21	2023	2024
Intäkter	33	33	34	2,9%	35	36
- varav anslag	*31*	*32*	*33*	*0*	*34*	*35*
Kostnader	-32	-33	-34	2,9%	-35	-36
Resultat	**0**	**0**	**0**		**0**	**0**

Stockholms läns sjukvårdsområde

	Utfall	Budget	Budget	Plan	Plan
Mkr	2020	2021	2022	2023	2024
Resultat	**229**	**225**	**50**	**50**	**245**

Karolinska Universitetssjukhuset

	Utfall	Budget	Budget	Plan	Plan
Mkr	2020	2021	2022	2023	2024
Resultat	**-1 867**	**83**	**42**	**42**	**45**

Södersjukhuset AB

Mkr	Utfall 2020	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Resultat	**-112**	**15**	**15**	**15**	**15**

Danderyds Sjukhus AB

Mkr	Utfall 2020	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Resultat	**-158**	**11**	**11**	**11**	**11**

Södertälje Sjukhus AB

Mkr	Utfall 2020	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Resultat	**23**	**4**	**4**	**4**	**4**

S:t Eriks Ögonsjukhus AB

Mkr	Utfall 2020	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Resultat	**56**	**10**	**10**	**10**	**10**

Folktandvården Stockholms Län AB

Mkr	Utfall 2020	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Resultat	**112,5**	**112,5**	**84**	**84**	**84**

Ambulanssjukvården i Storsthlm AB

Mkr	Utfall 2020	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Resultat	**26**	**9**	**6**	**3**	**3**

Stockholm Care AB

Mkr	Utfall 2020	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Resultat	**2**	**0**	**0**	**0**	**0**

Trafiknämnden

Mkr	Utfall 2020	Budget 2021	Budget 2022	Ändring B22/21	Plan 2023	Plan 2024
Intäkter	21 155	23 697	26 178	10,5%	26 713	26 937
- varav anslag	9 804	*10 137*	*11 884*	*17,2%*	*12 211*	*12 279*
- varav biljettintäkter	5 437	*9 610*	*8 624*	*-10,3%*	*8 774*	*9 226*
Summa kostnader	-22 209	-23 293	-25 774	10,6%	-26 309	-26 533
Resultat	**-1 054**	**404**	**404**		**404**	**404**

Trafikförvaltningen

Mkr	Utfall 2020	Budget 2021	Budget 2022	Ändring B22/21	Plan 2023	Plan 2024
Intäkter	11 041	11 285	13 010	15,3%	13 332	13 388
- varav anslag	*9 794*	*10 117*	*11 841*	*17,0%*	*12 161*	*12 217*
Kostnader	-11 027	-11 285	-13 010	15,3%	-13 332	-13 388
Resultat	**14**	**0**	**0**		**0**	**0**

Förvaltning för utbyggd tunnelbana

Mkr	Utfall 2020	Budget 2021	Budget 2022	Ändring B22/21	Plan 2023	Plan 2024
Intäkter	179	190	232	22,0%	228	232
- varav anslag	*10*	*20*	*43*	*115%*	*50*	*62*
Kostnader	-174	-190	-232	22,0%	-228	-232
Resultat	**4**	**0**	**0**		**0**	**0**

AB Storstockholms Lokaltrafik

Mkr	Utfall 2020	Budget 2021	Budget 2022	Ändring B22/21	Plan 2023	Plan 2024
Intäkter	20 980	23 420	24 410	4,2%	24 982	25 507
- varav biljettintäkter	*5 455*	*9 626*	*8 639*	*-10,3%*	*8 789*	*9 242*
Summa kostnader	-22 053	-23 016	-24 006	4,3%	-24 578	-25 103
Resultat	**-1 073**	**404**	**404**		**404**	**404**

Färdtjänstnämnden

Mkr	Utfall 2020	Budget 2021	Budget 2022	Ändring B22/21	Plan 2023	Plan 2024
Intäkter	1 907	1 804	2 047	13,5%	2 085	2 111
- varav anslag	*0*	*1 226*	*1 448*	18,1%	*1 448*	*1 448*
Kostnader	-1 530	-1 800	-2 043	13,5%	-2 081	-2 107
Resultat	**377**	**4**	**4**		**4**	**4**

Kulturnämnden

	Utfall	Budget	Budget	Ändring	Plan	Plan
Mkr	2020	2021	2022	B22/21	2023	2024
Intäkter	589	589	664	12,7%	664	679
- varav anslag	*540*	*540*	*615*	*13,8%*	*615*	*630*
Kostnader	-588	-589	-664	12,7%	-664	-679
Resultat	**0**	**0**	**0**		**0**	**0**

Tillväxt- och regionplanenämnden

	Utfall	Budget	Budget	Ändring	Plan	Plan
Mkr	2020	2021	2022	B22/21	2023	2024
Intäkter	192	193	218	12,6%	214	221
- varav anslag	*187*	*187*	*211*	*13,0%*	*208*	*214*
Kostnader	-192	-193	-218	12,6%	-214	-221
Resultat	**0**	**0**	**0**		**0**	**0**

Regionstyrelsen

	Utfall	Budget	Budget	Ändring	Plan	Plan
Mkr	2020	2021	2022	B22/21	2023	2024
Intäkter	2 680	2 709	2 756	1,7%	2 762	2 762
- varav anslag	*2 520*	*2 626*	*2 673*	*1,8%*	*2 679*	*2 679*
Kostnader	-2 115	-2 709	-2 756	1,7%	-2 762	-2 762
Resultat	**565**	**0**	**0**		**0**	**0**

Serviceförvaltningen

	Utfall	Budget	Budget	Ändring	Plan	Plan
Mkr	2020	2021	2022	B22/21	2023	2024
Intäkter	1 719	1 837	1 970	7,3%	1 958	1 997
- varav anslag	*48*	*7*	0	*-100%*	*0*	*0*
Kostnader	-1 648	-1 832	-1 964	7,2%	-1 951	-1 990
Resultat	**71**	**5**	**6**		**7**	**7**

Fastighetsförvaltningen

	Utfall	Budget	Budget	Ändring	Plan	Plan
Mkr	2020	2021	2022	B22/21	2023	2024
Intäkter	6 123	5 637	5 725	1,6%	5 690	5 699
- varav anslag	*0,0*	*0,0*	*3,0*		*0,0*	*0,0*
Kostnader	-5 097	-5 093	-5 132	0,8%	-5 076	-5 086
Resultat	**1 026**	**544**	**594**		**613**	**613**

Fastighets- och servicenämnden

	Utfall	Budget	Budget	Ändring	Plan	Plan
Mkr	**2020**	**2021**	**2022**	**B22/21**	**2023**	**2024**
Intäkter	7 780	7 407	7 623	2,9%	7 578	7 626
- varav anslag	*48*	*7*	*3*	*-57%*	*0*	*0*
Kostnader	-6 683	-6 858	-7 023	2,4%	-6 957	-7 006
Resultat	**1 097**	**549**	**599**		**620**	**620**

Locum AB

	Utfall	Budget	Budget	Ändring	Plan	Plan
Mkr	**2020**	**2021**	**2022**	**B22/21**	**2023**	**2024**
Intäkter	377	356	351	-1,3%	352	352
Kostnader	-364	-349	-348	-0,3%	-348	-348
Resultat	**13**	**7**	**4**		**4**	**4**

Revisorskollegiet

	Utfall	Budget	Budget	Ändring	Plan	Plan
Mkr	**2020**	**2021**	**2022**	**B22/21**	**2023**	**2024**
Intäkter	38	39	38	-1,4%	38	38
- varav anslag	*35,3*	*36,0*	*35,4*	*-1,7%*	*35,4*	*35,4*
Kostnader	-38	-39	-38	-1,4%	-38	-38
Resultat	**0**	**0**	**0**		**0**	**0**

AB SLL Internfinans

	Utfall	Budget	Budget	Ändring	Plan	Plan
Mkr	**2020**	**2021**	**2022**	**B22/21**	**2023**	**2024**
Intäkter	17	17	17	-0,2%	17	17
Kostnader	-11	-16	-16	-0,2%	-16	-16
Resultat	**5**	**1**	**1**		**1**	**1**

Skadekonto

	Utfall	Budget	Budget	Ändring	Plan	Plan
Mkr	**2020**	**2021**	**2022**	**B22/21**	**2023**	**2024**
Intäkter	19	18	18		18	18
Kostnader	-19	-18	-18		-18	-18
Resultat	**0**	**0**	**0**		**0**	**0**

Koncernfinansiering

Mkr	Utfall 2020	Budget 2021	Budget 2022	Ändring B22/21	Plan 2023	Plan 2024
Intäkter	100 421	97 054	105 842	9,1%	106 235	106 871
Kostnader	-96 544	-98 471	-106 984	8,6%	-106 755	-108 283
Resultat	**3 877**	**-1 417**	**-1 141**		**-521**	**-1 412**

Kommunalförbund

Kommunalförbundet sjukvård och omsorg i Norrtälje

Mkr	Utfall 2020	Budget 2021	Budget 2022	Ändring B22/21	Plan 2023	Plan 2024
Medlemsbidrag	*1 741*	*1 721*	*1 914*	*11,2%*	*1 934*	*1 979*

Vänsterpartiet Region Stockholm